

**ЦРВЕНИ КРСТ СРБИЈЕ
ЦРВЕНИ КРСТ КРАГУЈЕВАЦ**

**ИЗВЕШТАЈ
О РАДУ У 2020. ГОД.**

Крагујевац, јануар 2021. године

САДРЖАЈ

ШИРЕЊЕ ЗНАЊА О МЕЂУНАРОДНОМ ХУМАНИТАРНОМ ПРАВУ (МХП) И ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА МЕЂУНАРОДНОГ ПОКРЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА, ИСТРАЖИВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ХУМАНИТАРНОГ ПРАВА.....	2
РАЗВОЈ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИОНО-КАДРОВСКА ПИТАЊА	8
ЗДРАВСТВЕНО-ВАСПИТНЕ АКТИВНОСТИ	19
ПРВА ПОМОЋ.....	28
ДОБРОВОЉНО ДАВАЛАШТВО КРВИ	33
СОЦИЈАЛНЕ АКТИВНОСТИ	39
АКТИВНОСТИ ПОДМЛАДКА И ОМЛАДИНЕ.....	49
МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	58
СЛУЖБА ТРАЖЕЊА.....	60
БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА.....	64
ДЕЛОВАЊЕ У НЕСРЕЋАМА.....	67
ИНФОРМАТИВНО-ПРОПАГАНДНА ДЕЛАТНОСТ	73

Мисија националног друштва је да олакшава људску патњу, са задацима: да пружа помоћ угроженим лицима у случају ратних сукоба, природних, еколошких или других несрећа, спасава угрожене животе и здравље људи и шири знања о међународном хуманитарном праву, да превентивно делује и просвећује грађане у области здравствене и социјалне заштите и унапређује хуманитарне вредности у друштву и, у случају стања потреба, пружа социјалну заштиту и збрињавање.

ШИРЕЊЕ ЗНАЊА О МЕЂУНАРОДНОМ ХУМАНИТАРНОМ ПРАВУ (МХП) И ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА МЕЂУНАРОДНОГ ПОКРЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА, ИСТРАЖИВАЊЕ МЕЂУНАРОДНОГ ХУМАНИТАРНОГ ПРАВА

Ширење знања о Међународном хуманитарном праву и основним принципима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, је кључни задатак Црвеног крста Крагујевца, којим се јачају контакти са корисницима програма, партнерима и сарадницима, обезбеђују исправна перцепција и несметано функционисање Црвеног крста у циљу обављања помоћне улоге надлежним властима у хуманитарној области. Овим деловањем се обезбеђују и потребни услови да се, у случају потребе, ефикасно стигне до жртава несрећа и укаже помоћ.

Активности дифузије су у току протекле године биле врло разнолике и прилагођене ванредној ситуацији насталој услед пандемије вируса Covid 19 и обухватале су претежно он-лајн семинаре, радионице, предавања, састанке, сарадњу са медијима, разговоре са појединим циљним групама. У 2020. години, свака активност Црвеног крста била је прожета основним информацијама о мисији, принципима, знаку и задацима Црвеног крста, у складу са узрастом циљне групе. Активности су спровођене како у оквиру Црвеног крста Крагујевац – за запослене, волонтере и чланове Црвеног крста, тако и за партнере изван наше организације: наставно особље у школама и на факултетима, представнике институција власти, невладине организације и организације цивилног друштва.

Црвени крст Крагујевца је програм дифузије, у протеклој години прилагодио ванредној епидемиолошкој ситуацији и прописаним мерама заштите од вируса Covid 19, и реализовао активности у оквиру програма: „Зимујмо код куће“, акције „Заштитимо децу у саобраћају“, програма Промоција хуманих вредности, обука из прве помоћи, предавања о добровољном давалаштву крви, презентацијама и едукацијама током свих традиционалних активности, ликовних и литерарних конкурса, поделе пропагандног материјала и медијских прилога, тако да је најмање 100.000 грађана Крагујевца било у прилици да чује основне информације о историјату, принципима, знаку и активностима Црвеног крста. Поред овог броја директно укључених особа у ширење знања о Црвеном крсту, може се слободно рећи да је, захваљујући запаженом медијском праћењу активности Црвеног крста, број индиректно информисаних већи.

Кључни догађаји које је Црвени крст Крагујевца реализовао и представљају најзапаженији вид ширења знања о мисији, задацима и улози Црвеног крста, у 2020. години били су: обележавање „Недеље Црвеног крста“, а такође, по значају успостављених контаката са домаћим и страним званичницима и позиционирању Црвеног крста Крагујевац, свакако треба издвојити и обележавање 105. годишњице смрти др Елизабет Рос, 14. фебруара 2020. године.

Црвени крст Крагујевац обележио је и 6. фебруар – Дан оснивања Црвеног крста Србије, као и Дан примирја у Првом светском рату, 11. новембра 2020. године.

Светски Дан Црвеног крста - 8. мај и „Недеља Црвеног крста“, од 8. до 15. маја 2020. године, били су обележени темом коју је определила Међународна Федерација друштвава Црвеног крста и Црвеног полумесеца, а која је гласила „Без обзира ко си и где се налазиш – ми одговарамо на свачији позив за помоћ“. Циљ ове манифестације, био је да нагласи разноликост рада Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, приступ, снаге и распрострањеност глобалне мреже, као и допринос особља и укупно 11,7 милиона активних волонтера и 450.000 запослених.

Због ванредне епидемиолошке ситуације везане за корона вирус, крагујевачки Црвени крст је 2020. године обележио „Недељу Црвеног крста“ у складу са развојем ситуације у вези са пандемијом COVID 19 и препорукама Програма Црвеног крста Србије о обележавању „Недеље Црвеног крста“.

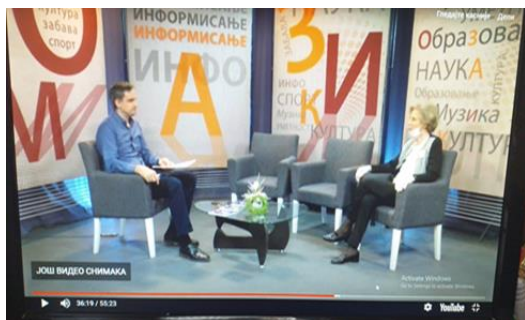
Црвени крст Крагујевац је поводом „Недеље Црвеног крста“ сваког дана у току „Недеље“ планирао и реализовао по неколико активности према Програму који је усвојио Управни одбор Црвеног крста Крагујевац.

Традиционално су, у „Недељи Црвеног крста“ спроведене акције: „Даривање беба рођених у Недељи Црвеног крста“, која је ове године реализована у специфичним условима које је наметнуо корона вирус, и друге активности: Промоција хуманих вредности, акције добровољног давања крви, обележен је Национални Дан добровољних даваоца крви, подела пакета помоћи појединцима и породицама које живе у субстандардним насељима, медијска промоција активности Црвеног крста Крагујевац у „Недељи Црвеног крста“, Народна кухиња и свеукупна социјална делатност. Активностима у оквиру обележавања „Недеље Црвеног крста“ у 2020. години, директно је било обухваћено око 100.000 особа, а верујемо да је број индиректно обухваћених лица дупло већи.

На почетку „Недеље Црвеног крста“, а поводом Међународног дана Црвеног крста – 8. маја, одржана је седница Управног одбора, на којој је усвојен, раније послат, Програм обележавања Недеље Црвеног крста.

Истим поводом на фејсбук страници Црвеног крста Крагујевац, постављена је честитка коју је волонтерима и запосленима упутио председник Црвеног крста Србије, проф. др Драган Радовановић.

Својим учешћем у емисији Мозаик, на РТК телевизији, дугогодишња волонтерка и чланица Управног одбора Црвеног крста Крагујевац, Милка Игњатовић је, такође, свим волонтерима честитала 8. мај и говорила о раду Црвеног крста Крагујевац.

Тakoђе је упознала гледаоце са изузетно активним радом крагујевачког Црвеног крста током пандемије вируса COVID 19, када су волонтери и запослени били спремни да изађу у сусрет свим угроженим суграђанима нашег града, а нарочито старијим лицима, које су млади волонтери свакодневно снабдевали потребним намирницама, артиклима, заштитним средствима и средствима за дезинфекцију. Милка је говорила да

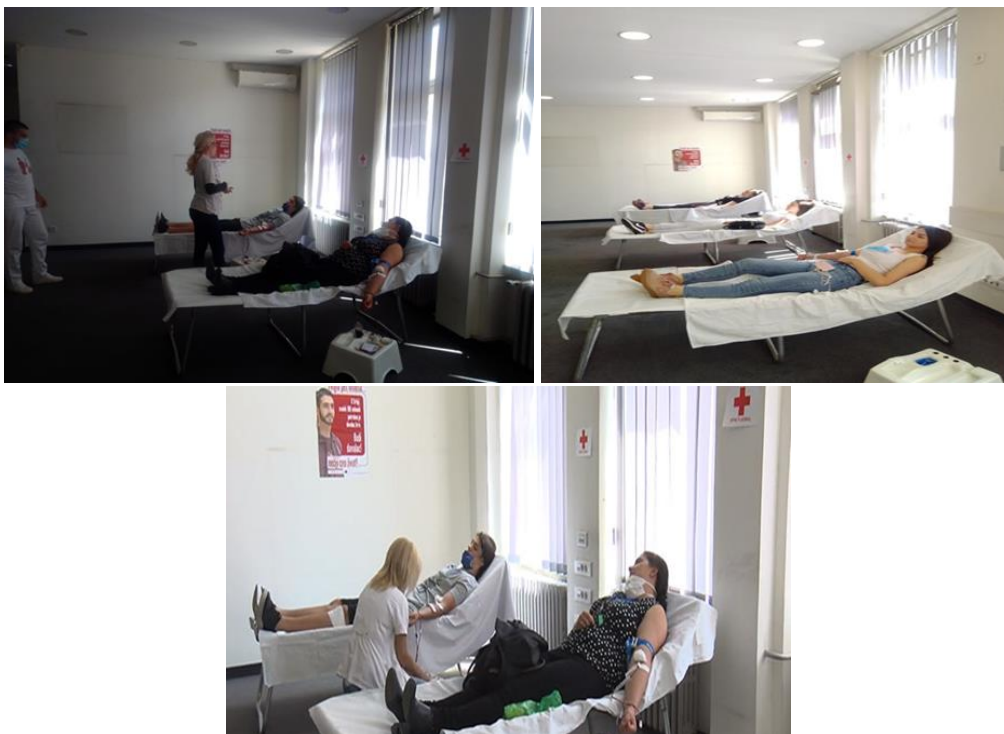
су они такође учествовали у припреми пакета за најугроженије житеље нашег града, одговарали на телефонске позиве најстаријих и социјално угрожених Крагујевчана и делили заштитну опрему. Иако у кућној изолацији, старији волонтери нису били спречени да контактирају најстарије житеље и пруже им све потребне информације у оквиру Програма „Помоћ телефоном“. Овом приликом, наша истакнута волонтерка је похвалила активност и хумани гест добровољних даваоца који су свакодневно давали крв током трајања пандемије вируса и позвала све остале суграђане да им се придруже. Због ванредне епидемиолошке ситуације везане за корона вирус, а у циљу сигурности даваоца крви, Црвени крст Крагујевца, у сарадњи са Службом за снабдевање крвљу и крвним производима у Крагујевцу, је од 1. априла кренуо са прикупљањем крви од стране добровољних давалаца, ван просторија Црвеног крста Крагујевац.

Добровољно давање крви је увек добродошло, па и у време инфекције COVID-19. Болесници чије излечење, па и сам живот зависи од крви и крвних продуката, нажалост не могу чекати да епидемија прође.

И током „Недеље Црвеног крста“, почев од 30. априла, акције су реализоване у згради преко пута хотела Зеленгора, на углу улице Светозара Марковића и Карађорђевој, у Карађорђевој бр. 1.

Грађани и ученици средњих школа су се свакодневно одазивали појединачно или организовано, поштујући прописане мере опреза.

Захваљујући великој хуманости Крагујевчана током „Недеље Црвеног крста“ обезбеђено је 77 јединица крви, и то: 15 јединица крви прикупљено је од ученика крагујевачких средњих школа, међу 28-осморо који су се одазвали акцијама, 12 ученика је први пут дало крв, а међу даваоцима 10 су биле девојке и 5 младића, 13 њих је одбијено док су преостале 62 јединице прикупљене од грађана Крагујевца.

Национални дан добровољних давалаца крви – 11. мај, обележен је и ове године са циљем да подигне пажњу јавности о потребама које живот значе, као и да се захвали свим добровољним даваоцима крви који несебично учествују у акцијама давања крви. Ученици основних и средњих школа који су слали своје радове на тему „Крв живот значи“, такође су дали свој допринос у обележавању овог дана.

Уметнички конкурс „Крв живот значи“, који је расписан у марту, ове године је реализован у специфичним условима. Како ученици нису ишли у школу, морали смо се прилагодити условима насталим услед корона вируса. Сарадници из школа и њихови ученици су се у мери, у којој је то било могуће, ангажовали и послали нам радове.

На адресу Црвеног крста Крагујевац је пристигло више од 100 ликовних и литерарних радова ученика следећих основних и средњих школа: ОШ „Вук Стефановић Караџић“, ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“, ОШ „Свети Сава“, ОШ „Мома Станојловић“, ОШ „Радоје Домановић“, Средње медицинске школе са домом за ученике Сестре Нинковић и Центра за ликовно усавршавање у Крагујевцу – ЦЕЛУС.

Радови које је одабрала комисија Црвеног крста Крагујевац су прослеђени Црвеном крсту Србије, и објављени на њиховој фејсбук страници у току Недеље Црвеног крста. Према одлуци комисије за добровољно давалаштво крви Црвеног крста Србије, сви аутори овогодишњих радова су били победници; њихов радови се могу погледати у галерији „Крв живот значи 2020“ на сајту Црвеног крста Крагујевац.

Крв живот значи

Хуманост је једна од највиших људских особина. Свако може бити лош, зло, окрутан и бесосећајан, а ретко ко може да буде добар, поштен и хуман и да своју крв болесника и повореника.

Повреници или болесници људи крв значи живот. Злоцини људи се чини да мало крви не може да помогне, али заправо мало крви значи много људског живота. Замислимо дају наших оца, мама, неколико недеља или месеци болести како се боре за живот, а ни родитељи нису ту да их утеше, да им дају руку или бар загрљај. Када се неко повреди у улесу изгуби много крви и његово је потребно само мало више хуманости за лепше сутра.

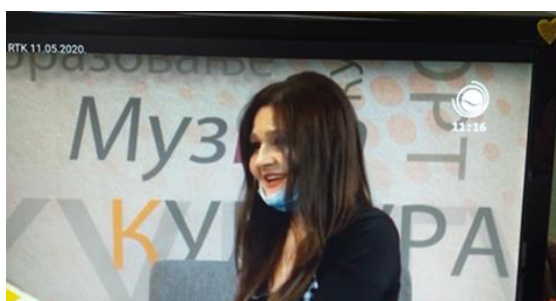
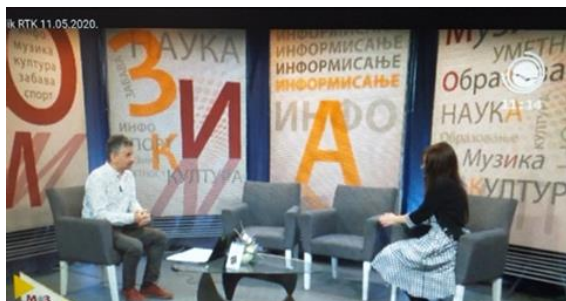
Свако свакога дана гледа кроз прозор право људско дивота и љубави: како се стравља другарима из одељака. Свакоме од њих бих дала своју крв ако би ми била потребна. Крв живот значи, јер без крви нема живота. Ако си хуман, осећаћеш се добро и улепшаћеш свој живот и цео свет.

Анђела Штепан, IV/1
ОШ „21. Октобар“
Крагујевац

Поводом обележавања Националног дана добровољних даваоца крви, секретар Црвеног крст Крагујевац је гостовала у емисији „Мозаик“ на РТК телевизији, где је грађанима говорила о важности даривања ове драгоцене течности и позвала их да се одазову акцијама које Црвени крст и Служба за снабдевање крвљу и крвним производима свакодневно реализују.

Невенка Богдановић је овом приликом честитала празник свим Крагујевчанима, добровољним даваоцима крви, који већ три године доприносе да Крагујевац буде проглашен за најхуманију средину.

Секретар је такође упознала крагујевачку јавност са осталим активностима током „Недеље Црвеног крста“: Традиционалном акцијом „Даривање беба рођених у Недељи Црвеног крста“, која је ове године реализована у специфичним условима, које је наметнуо вирус корона, за све бебе рођене у периоду 8–15. маја, Црвени крст Крагујевац је припремио поклон пакете за свих 40 новорођених беба, а породицама упутио честитке

са жељом да им новорођенче стаса у здраву, добру и хуману особу. Због мера опреза, у овој акцији велику помоћ су пружили запослени у породилишту Клиничког центра Крагујевац, који су поклоне Црвеног крста Крагујевац, уручили родитељима приликом изласка из породилишта. Црвени крст је у знак захвалности, а у жељи да медицинском особљу олакша рад, том приликом, обезбедио освежење.

У Недељи Црвеног крста, за 870 корисника Програма „Народна кухиња“ обезбеђене су јабуке - донација Пољопривредног газдинства Милинка Миливојевића.

Током Недеље Црвеног крста, подељено је 482 пакета, од укупно 700 пакета хране и хигијене, на основу дописа министра Зорана Ђорђевића од 8. априла 2020. године а у вези са потребом пружања помоћи становницима субстандардних насеља, као и дописа генералног секретара Црвеног крста Србије од 22.4.2020. године и поступања у вези са мапирањем угрожености и приоритетних потреба. Црвени крст Србије је отпремио пакете хране и хигијене организацијама Црвеног крста у градовима и општинама, према диспозицији израђеној на основу анализе потреба, за коју је добијена сагласност Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Програм „**Промоција хуманих вредности**“ Црвени крст Крагујевац реализује већ десет година, са циљем да помогне деци и младима да схвате да су они важан део заједнице, да одговорно понашање подразумева бригу о себи и другима и да развијањем толеранције на различитости можемо свет учинити бољим и лепшим.

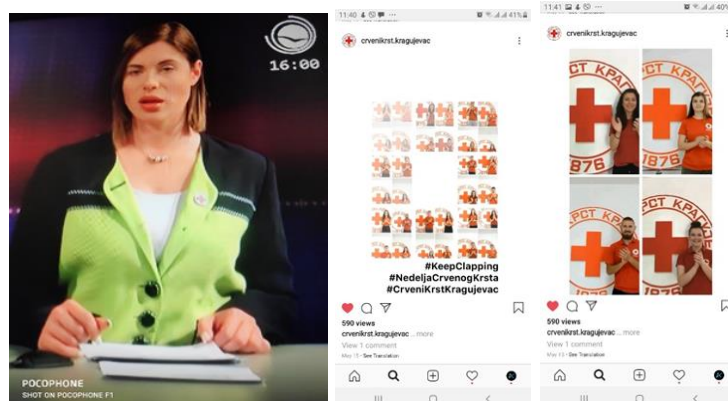
Током ванредне ситуације, едукатори Програма су се ангажовали да рад са децом наставе путем интернета уз подршку просветних радника и родитеља. Како не би заборавили шта су све у предходном периоду научили, мотивисали су децу да у „Недељи Црвеног крста“ путем ликовних радова који су стизали путем вибера или мејла, покажу шта им је до сада било најзанимљивије од реализованих модула. Показало се да Програм помаже деци да развију самопоуздање и маштовитост, и да изнесу своје мишљење о ненасиљу и толеранцији на креативан начин.

Поводом Међународног дана Црвеног крста, 8. маја 2020. године, када је истакнута волонтерка Црвеног крста Крагујевца, Милка Игњатовић, гостовала у емисији „Мозаик“ и упутила честитку свим волонтерима, новинарска екипа Телевизије Крагујевац носила је обележје, знак Црвеног крста и промовисала овај, за волонтере и запослене значајан празник, као и „Недеља Црвеног крста“.

Такође, на програму ове телевизијске куће емитован је спот Међународне Федерације Црвеног крста и Црвеног полумесеца, посвећен Међународном дану Црвеног крста и Црвеног полумесеца, који је снимљен током пандемије, као подршка волонтерима и запосленима у свим националним друштвима Црвеног крста.

Млади волонтери Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“ су креирали и снимили спот поводом Недеље Црвеног крста и поставили га на инстаграм страницу Црвеног крста Крагујевац.

Важно је напоменути да је секретар крагујевачког Црвеног крста, Невенка Богдановић, у овом периоду обавила и значајне међународне контакте са Амбасадом Велике Британије и представником Немачког Удружења „Јанун“ из Хановера.

Секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић и заменик, Јован Лековић су на седницама Окружног и Општинског штаба за ванредне ситуације дали значајан допринос у борби против пандемије вируса Covid 19 и редовно су током године, промовисали улогу и значај организације Црвеног крста у Крагујевцу.

РАЗВОЈ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИОНО-КАДРОВСКА ПИТАЊА

Активности Црвеног крста Крагујевца током 2020. године, реализоване су захваљујући раду волонтера, професионално ангажованих лица, као и чланова управних органа.

Скупштину Црвеног крста Крагујевац за мандатни период 2018–2022. година чини 29 чланова из 8 основних организација и 43 подружнице у основним, средњим школама, факултетима, у предузећима и установама, и то:

Прим. др Стеван Китанић (ООЦК у МЗ “21. октобар”), др Љубиша Милојевић (ООЦК у МЗ “Палилула”), Вера Алексић (ООЦК у МЗ “Центар града”), Ненад Илић (ООЦК у МЗ “Грошница”), Рајка Јевтић (ООЦК у МЗ “Пивара”), Даница Павловић (ООЦК у МЗ “Вашариште”), Ивко Свичевић (ООЦК у МЗ “Мале Пчелице” – Ново насеље), Гордана Јовић (ОШ “Мирко Јовановић”), проф. др Петар Веселиновић (Економски факултет), проф. др Драган Батавељић (Правни факултет, Богдан Стефановић (ОТЈ „Др Елизабет Рос“), Слађана Ђукановић (ОШ “Вук Стефановић Караџић”), Марија Ерић (ОШ “Радоје Домановић”), Милош Ерић (Медицински факултет), Радојка Илић (ОШ “Мома Станојловић”), Верица Јовановић (Медицинска школа), Снежана Јанковић (ОШ “Наталија Нана Недељковић”), Јасмина Крсмановић (ОШ “Драгиша Михаиловић”), Срећко Павићевић (Прва крагујевачка гимназија), Љиљана Костић (ОШ “Милутин и Драгиња Тодоровић”), Ана Радојичић (ОШ “Милоје Симовић”), Оливера Сретеновић (ШОСО “Вукашин Марковић”), др Слободан Китановић („Завод за хитну медицинску помоћ”), Златко Живановић (ЈКП „Паркинг сервис”), Драган Цветановић (запослени у Првој крагујевачкој гимназији), Горан Милићевић („Енергетика”), Гордана Видовић (запослена у ОШ „Вук Стефановић Караџић”), Велина Петковић („Завод за здравствену заштиту радника”) и Зоран Радовановић („Застава оружје”).

Управни одбор Црвеног крста Крагујевца у мандатном периоду 2018–2022. године чини 9 чланова, и то:

1. Прим. др Стеван Китанић, председник Црвеног крста Крагујевца, кога је из реда чланова Скупштине предложила основна организација у Месној заједници „21. октобар”,
2. Др Љубиша Милојевић, потпредседник, кога је из реда чланова Скупштине предложила основна организација у Месној заједници „Палилула”,
3. Проф. др Петар Веселиновић, кога је из реда чланова Скупштине предложила подружница Економског факултету у Крагујевцу,
4. Милка Игњатовић, из реда истакнутих волонтера,
5. Др Слободан Китановић, кога је из реда чланова Скупштине предложила подружница у установи „Завод за хитну медицинску помоћ”,
6. Слађана Ђукановић, коју је из реда чланова Скупштине предложила подружница у О.Ш. “Вук Стефановић Караџић”,
7. Мр Предраг Илић, из реда истакнутих волонтера,

8. Горан Милићевић, кога је из реда чланова Скупштине предложила подружница у предузећу „Енергетика“ и
9. Лела Петровић, представник Града Крагујевца.

Надзорни одбор Црвеног крста Крагујевца чине следећи чланови и то:

1. Милун Петковић, дипломирани правник, председник Надзорног одбора,
2. Миланка Павловић, економиста
3. Весна Димитријевић, дипломирани правник
4. Иван Јовановић, дипломирани економиста

После дуже и тешке болести, 18. јуна 2020. године, напустила нас је дугогодишња председница Надзорног одбора Црвеног крста Крагујевац, Живана Гавриловић.

На седници Надзорног одбора која је одржана 22.09.2020. године, чланови Надзорног одбора су усвојили предлог да се до краја мандатног периода 2018–2022. године за председника изабере Милун Петковић, досадашњи члан Надзорног одбора. Такође, на седници је усвојен предлог да се за новог, 5. члана изабере Милош Ерић, дипломирани менаџер, досадашњи члан Скупштине Црвеног крста Крагујевац кога је делегирала Подружница Медицинског факултета.

Дана 24.12 2020. године одржана је четврта седница (прва телефонска седница) Надзорног одбора у 2020. години на којој су чланови Надзорног одбора прихватили Финансијски план за 2021. годину и предложили га Управном одбору на усвајање. Искористили су прилику да истакну и похвале залагање секретара и стручне службе, јер су повећане активности изазване вирусом Covid 19 успели да реализују у посебним, отежаним условима.

Седницама Скупштине Црвеног крста Србије су током 2020. године редовно присуствовали и у њеном раду учествовали Невенка Богдановић, секретар и др Љубиша Милојевић, потпредседник Црвеног крста Крагујевца.

Седницама Управног одбора Црвеног крста Србије је редовно присуствовала секретар Невенка Богдановић, у својству члана, као и седницама Комисије за међународну сарадњу и Комисије за информисање.

Седницама Комисије за активности добровољног давања крви Црвеног крста Србије присуствовао је Јован Лековић, а седницама Комисије за прву помоћ, Драгица Драгољевић.

У току 2020. године одржана је једна седница Скупштине Црвеног крста Крагујевац, 28. јануара 2020. године.

Управни одбор одржао је укупно 7 седница, док се Надзорни одбор састао 4 пута у току исте године.

Кутком за квалитетније старење Црвеног крста Крагујевца руководи Веће које броји 6 чланова, и то: Милка Игњатовић, Вера Алексић, Светлана Атанасковић, Првослав Варјачић, Славимир Зеленкапић и Зора Станковић.

Управни одбор Црвеног крста Крагујевац утврдио је предлог за доделу 53 Захвалнице Црвеног крста Крагујевца, 5 Захвалница Црвеног крста Србије, 6 Сребрних, 1 Златни знак и 1 Медаљу Црвеног крста Србије, волонтерима и донаторима Црвеног крста Крагујевца за посебан допринос у остваривању хуманих циљева Црвеног крста и успешног вођења акција Црвеног крста Крагујевца у свим областима деловања. Услед проглашене ванредне ситуације на територији Града Крагујевца и наложених мера заштите, током 2020. године нису уручена признања Црвеног крста.

Поводом овогодишњег Светског Дан здравља под слоганом „Подржимо медицинске сестре и бабице“, који је тематски нагласио важност рада и труда медицинских сестара и бабица, Црвени крст Крагујевца је, под покровитељством Града Крагујевца, расписао ликовни и литерарни конкурс под називом „Хвала вам за све што

чините “.На овом конкурсy је награђено 6 најбољих радова ученика, таблет рачунарима и захвалницама.

Град Крагујевац је и у 2020. години наставио да финансијски подржава програм народне и ђачке кухиње, као програме у области здравствене заштите и то:

- Популарисање добровољног давалаштва крви (сарадња са службама и здравственим установама за трансфузију крви, подружницама и удружењима доброволјних давалаца крви са територије Града Крагујевца и организацију акција доброволјног давања крви, обележавање значајних датума у области доброволјног давања крви, набавка пригодних поклона/награда за вишеструке доброволјне даваоце крви, регрутовање и едукација волонтера Црвеног крста Крагујевац у области доброволјног давалаштва крви),
- Промоцију здравља, унапређење здравља појединих групација становништва, као и превенцију болести од већег социјално-медицинског значаја,
- Организовање, обучавање и припремање екипа за прву помоћ, хигијенско-епидемиолошку заштиту, негу повређених и оболелих, организацију такмичења у области прве помоћи и реалистичког приказа повреда, обележавање Светског дана прве помоћи;
- Град је такође финансијски подржао и програм службе тражења (решавање личних тражења, односно спајање раздвојених чланова породице у вези са сукобима на територији бивших југословенских република, у случају елементарних и других катастрофа, тражења у категорији ирегуларних миграната и тражилаца азила и едукацију кадрова Црвеног крста за потребе деловања у несрећама и рада са мигрантима и азилантима, са акцентом на деловању у ванредним ситуацијама и
- Програм припреме и развој капацитета за деловање у случају природних, еколошких и других несрећа, као и оружаних сукоба, у сарадњи и уз координацију са надлежним органима.

У вези са Одлуком о проглашењу ванредне ситуације на територији Града Крагујевца (Сл.лист града Крагујевца“ бр.19А/2020) због елементарне непогоде произроковане ширењем епидемије заразне болести COVID-19, Клинички центар Крагујевац и Црвени крст Крагујевац су закључили Споразум о сарадњи, који на основу исказаних потреба Клиничког центра Крагујевац, омогућава континуирано учешће и допринос волонтера Црвеног крста Крагујевац у циљу заједничког деловања у реализацији мера и препорука надлежних државних органа у вези са сузбијањем ширења заразне болести COVID-19, како би се обезбедило унапређење пружања здравствене заштите у Клиничком центру Крагујевац.

У вези са потписаним Споразумом о сарадњи са Клиничким Центром Крагујевац, документа о волонтирању (Упуте ради волонтерског ангажовања у Клиничком Центру, Споразуме о волонтирању, Изјаве о сагласности за коришћење личних података у сврху волонтирања у Клиничком Центру, као и Изјаве о прихватању Етичког кодекса), потписало је 35 лица, за волонтерско ангажовање у области медицинске струке (доктори медицине, студенти завршне године медицинског факултета, фармацеути, молекуларни биолози, виши физиотерапеути, фармацеутски техничари, медицинске сестре, педијатријске сестре, лаборантски техничари), као и за ангажовање у области немедицинске струке (мастер физичари, дипломирани биолози, струковни економисти, рачуноводствени техничари, техничари друмског саобраћаја).

У оквиру организације и развоја у Црвеном крсту Крагујевац функционише и ИТ центар који покрива 24 организације Црвеног крста из региона.Послови запослених на програмима пословно финансијског система и минимума дистрибутивног система су реализовани у складу са плановима Црвеног крста Србије уз поштовање свих епидемиолошких мера.

ОРГАНИЗАЦИОНО-КАДРОВСКА ПИТАЊА

Упоредни преглед рада свих облика управљања у Црвеном крсту Крагујевац у последње четири године:

Ред.бр.	Назив органа	2017.	2018.	2019.	2020.
1.	Скупштина	1	2	1	1
2.	Управни одбор	8	8	6	7
3.	Надзорни одбор	5	4	4	4
4.	Радна тела (Комисије)	26	22	17	20
	УКУПНО	40	36	28	30

Упоредни преглед броја основних организација, подружница и чланова са уплаћеном чланарином Црвеног крста Крагујевца:

Редни број	Структура чланства	2018		2019		2020	
		Бр.ОО/П	Бр.чланова	Бр.ОО/П	Бр.чланова	Бр.ОО/П	Бр.чланова
1.	Одрасли	15	2228	15	2263	15	2668
2.	Млади до 30 година	36	12746	36	12469	36	12796
	УКУПНО	51	14974	51	14.732	51	15.064

Током 2020. активности Црвеног крста је обављао укупно 51 облик деловања, и то: 8 основних организација Црвеног крста у месним заједницама, као и у 43 подружнице, међу којима су 24 у основним школама, 8 у средњим, 3 на факултетима, 8 у основним организацијама при месним заједницама, 7 у предузећима и установама и 1 подружница Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“.

У вези са чланарином одраслих чланова, у 2020. години је забележен пораст броја чланова у односу на 2 претходне године, услед учлањења нових лица који су запослени у новооснованој подружници у ЈКП „Шумадија“.

У категорији одраслих чланова највећи је број лица између 30 и 65 година старости (2.207 чланова), док је међу лицима старијим од 65 година, у 2020. години било 461 чланова. Овоме доприноси чињеница да су чланови Црвеног крста у основним организацијама при месним заједницама претежно старија лица.

Када је чланарина младих у питању, забележен је блажи пораст броја чланова у односу на 2019. годину, без обзира на ванредну ситуацију и одржавање *on-line* наставе у школама.

Током 2020. године укупно је ангажовано 1495 волонтера, од којих 490 особа мушког пола, 1005 женског, 387 лица до 30 година старости, 669 лица старости од 31–64 године и 439 особа које су старије од 65 година.

Међународни Дан волонтера је у 2020. години обележен под слоганом „Кроз волонтирање заједно можемо све“, али у складу са епидемиолошком ситуацијом и наложеним мерама заштите, без окупљања већег броја лица.

Поводом Међународног дана волонтера, изјаву за јавност, Телевизији Крагујевац, дали су: прим. др Стеван Китанић, председник доајен Црвеног крста Крагујевац, добитник више награда и признања, који је деценијама ангажован у бројним акцијама, лекар у пензији, који се хуманитарним радом бави преко пола века, и Драгица Драгољевић, дугогодишњи волонтер „која је пензију стекла у просвети, а хуманитарним радом се бави скоро пола века“.

Имајући у виду да у крагујевачком Црвеном крсту има ученика основних школа који обављају послове волонтера, волонтерка Подмлатка, Ива Ђорђевић, која је посебно ангажована у акцијама и такмичењима из прве помоћи је такође дала изјаву за јавност.

У објавама Телевизије Крагујевац наведено је да су волонтери крагујевачког Црвеног крста од почетка године поделили преко 3.550 пакета, обавили више од три хиљаде разговора са грађанима који су се јавили путем телефона, док је у акцијама добровољног давалаштва, у организацији Црвеног крст Крагујевац, крв дало преко хиљаду грађана. У акцији „Селу у походе“ прегледано је више од 300 мештана који живе у руралном подручју. Волонтери Црвеног крста Крагујевац су у хуманитарним акцијама прешли преко 13 хиљада километара са циљем да помогну најугроженијим грађанима.

Иначе, за реализацију активности Црвеног крста у 2020. години обезбеђено је скоро 19.000 сати волонтерског ангажовања.

Нажалост током 2020. године преминули су дугогодишњи волонтери Црвеног крста Крагујевца: Живана Гавриловић, председница Надзорног одбора, Марија Олтеан, Живана Ђорђевић, Стојанка Гроздановић и Андрија Кузмановић.

На седници Управног одбора Црвеног крста Србије која је одржана 24. септембра 2020. године, донета је Одлука о примени Методологије за расподелу средстава од игара на срећу у 2021. години.

Примена измењене и усвојене Методологије за расподелу средстава од игара на срећу почиње у 2021. години. Применом измењене Методологије почеће и примена новог обједињеног обрасца за ивештавање и вредновање.

Црвени крст Србије је организовао он-лајн презентацију софтверског решења „Образац за извештавање и вредновање“ за организације у свом саставу .

Црвени крст Крагујевца је током 2020. године у циљу развоја људских ресурса укључивао запослене из Секретаријата и волонтере у обуке и усавршавања из свих области деловања.

Секретар, Невенка Богдановић, чланови Секретаријата и волонтери су редовно учествовали у раду разних градских тела (Локална мрежа за борбу против трговине људима, Савет за здравље, Савет за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији града Крагујевца, Радна група за борбу против болести зависности, Окружни и Општински штаб за деловање у несрећама, Локални тим за унапређење образовања Рома, Локални тим за екологију и Комисија за расподелу помоћи за расељена лица и избеглице, Радна група за израду социјалне стратегије Града Крагујевца као и Радна група за израду Стратегије развоја здравствене заштите Града Крагујевца, Комисија за евалуацију Стратегије социјалне заштите града Крагујевца за период 2015–2019. године).

На основу Решења Градског Већа о образовању Тима за борбу против трговине људима, секретар Невенка Богдановић је изабрана за чланицу Тима, као и Агата Живојиновић, стручни сарадник за социјалне активности. Секретар Невенка Богдановић је такође изабрана за чланицу Радне групе за израду Стратегије социјалне заштите Града Крагујевца за период 2021–2025. године.

Црвени крст Крагујевац је предложио Јована Лековића за члана Савета за унапређење положаја Рома на територији града Крагујевца.

У Секретаријату Црвеног крста Крагујевца је током 2020. године на неодређено време радило 18 радника, на одређено време 3 радника и 2 радника по основу других облика ангажовања (Уговор о делу).

У Црвеном крсту Крагујевца су током 2020. године радили следећи запослени: Невенка Богдановић, Јован Лековић, Милосава Миликић, Агата Живојиновић, Светлана Волкановска-Ђокановић, Марица Патрновић (одсутна са рада због породилског одсуства и неге детета), Стојанка Лековић, Слађана Ђорђевић, Бојка Ћировић, Олгица Ивковић, Бисерка Дајић, Владимир Јевтић, Зоран Павловић, Љиљана Лалошевић, Јасмина Арсенијевић, Раде Јоксимовић, Гордана Николић, Јелена Милуновић, Славица Благојевић, Ђорђе Миловановић и Сања Матовић.

У 2020. години, право на пензију су оствариле Бојка Ћировић и Јасмина Арсенијевић.

Седнице Управних органа Црвеног крста Крагујевца

На заједничкој седници Скупштине и Управног одбора Црвеног крста Крагујевца, која је одржана 28.1.2020. године, усвојен је Извештај о раду за 2019. годину и План рада Црвеног крста Крагујевца за 2020. годину, као и Извештај о раду Црвеног крста Крагујевац за 2019. годину, Извештај о извршеном попису имовине и обавеза Црвеног крста Крагујевца у 2019. години и Одлука о доношењу Плана јавних набавки Црвеног крста Крагујевца за 2020. годину.

На седници Управног одбора Црвеног крста Крагујевца која је одржана 28.2.2020. године усвојен је Извештај о финансијско-материјалном пословању Црвеног крста Крагујевца за 2019. годину, такође је усвојен и Предлог за доделу признања Црвеног крста. На предлог Комисије за организацију и развој, Управни одбор Црвеног крста

Крагујевца је усвојио предлог да се признања Црвеног крста Крагујевац и Црвеног крста Србије доделе следећим истакнутим волонтерима и донаторима Црвеног крста Крагујевца:

Захвалнице Црвеног крста Крагујевац:

FUJI FOTO PLUS-Kragujevac, INFO STUD 3 DOO-Subotica, Књижара „Мост“-Крагујевац, Миленијум“ ДОО-Крагујевац, „Medicon“ ДОО-Крагујевац, Антић Снежана, Ерић Марија, Барјактаревић Мирко, Глумбић Зденка, Николић Драгана, Ђурић Снежана, Драгашевић Лабуд, Цветановић Драган, Богдановић Јован, Вучићевић Сара, Лазовић Анђела, Кесар Мина, Марковић Кристина, Крунић Александра, Вуловић Миона, Рајковић Исидора, Јевтовић Јелена, Петрићевић Марија, Милетић Теодора, Вуковић Тијана, Рајковић Јована, Мијаиловић Викторија, Златар Ена, Лабудовић Ана, Марковић Викторија, Зувић Филип, Телаловић Стефан, Радовановић Љубиша, Радовановић Радиша, Антић Богдан, Милошевић Марко, Радовић Милорад, Петковић Матеја, Савић Стефан, Алексић Филип, Грујовић Ненад, Ђурђевић Огњен, Милојевић Душан, Шишмановић Ненад, Миленић Јован, Стојисављевић Магдалена, Васиљевић Ива, Данић Петар, Маринковић Теодора, Вуловић Јасмина, Симић Јован, Јевтић Јелена и Дончић Младен.

Захвалнице Црвеног крста Србије:

„SEK“ DOO-Novі Beograd, Радованка Андрић, Жика Ракетић, Јован Пантовић и Алекса Симовић

Сребрни знак Црвеног крста Србије:

Богдановић Никола, Радовић Александра, Радосављевић Ристић Нада, Тодоровић Зоран, Дејановић Николина и Васовић Марко.

Златни знак Црвеног крста Србије додељен је дугогодишњој истакнутој волонтерки Црвеног крста Крагујевца, Слађани Ђукановић.

Медаља Црвеног крста Србије додељена је дугогодишњем истакнутом волонтеру и потпредседнику Црвеног крста Крагујевца, др Милојевић Љубиши.

Фотографије су са седница Комисије за организацију и развој и Управног одбора. Све остале седнице су одржане телефонским путем.

Обележавање Дана оснивања Црвеног крста

Ове године обележено је 144 година од оснивања Црвеног крста Србије и међународног признања у непрекидном трајању.

Седиште Црвеног крста Србије је 144 године од свог настанка обележило 6. фебруара 2020. године на пригодан начин.

У Црвеном крсту Србије примљени су бројни волонтери и сарадници Црвеног крста, значајни гости из министарстава Владе Републике Србије, представници МКЦК, амбасада и институција са којима организација Црвеног крста остварује сарадњу, као и генерални секретар Републике Српске, Ђоко Михајловић (који је, нажалост, убрзо преминуо од последица корона вируса)

Централној свечаности у Београду присуствовала је секретар Црвеног крста Крагујевца, Невенка Богдановић.

Ове године обележено је 90 година од смрти оснивача Српског друштва Црвеног крста, академика др Владана Ђорђевића, рођеног у Београду 1844. године, а преминулог у Баден Бадену 1930. године. Тим поводом, Српска академија наука и уметности је одлучила да ће читаву 2020. годину посветити обележавању дела ове изузетно значајне личности Србије у другој половини 19 века – хуманисте, првог школованог српског хирурга, књижевника и политичара, учитеља краља Милана.

Секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је као члан Управног одбора и Комисије за информисање, посетила изложбу коју је поставила Српска академија наука и уметности, под називом „Владан Ђорђевић – Портрет неуморног ствараоца“.

На 45. Октобарским здравственим данима, након приказане презентације на тему „Селу у походе у време вируса Corona 19“, волонтер и потпредседник Црвеног крста Крагујевац, др Љубиша Милојевић је, такође, истакао да је Српска академија наука и уметности посветила 2020. годину академику др Владану Ђорђевићу, који је 1876. године иницирао оснивање Српског Друштва Црвеног крста.

Нажалост, планом за 2020. био је предвиђен округли сто на ову тему, у организацији Одељења САНУ у Крагујевцу, али због епидемије није одржан.

Црвени крст Крагујевац, је 14. фебруара, са поносом, обележио два значајна датума: 144 године од свог оснивања и 105 година од смрти др Елизабет Рос, прве докторке из страних медицинских мисија која је, нажалост, преминула у нашем граду.

Сваке године Дан оснивања Црвеног крста Крагујевца је традиционално повезан са обележавањем годишњице смрти др Елизабет Рос и осталих чланица британске медицинске мисије.

Црвени крст Крагујевца и Град Крагујевац сваке године обележавају годишњицу смрти др Елизабет Рос, изражавајући поштовање и захвалност свим припадницима

савезничких медицинских мисија које су се одазвале позиву Краљевине Србије у Првом светском рату.

У знак сећања на ове хуманитарке, у Свечаном салону Градске управе, град Крагујевац је организовао пријем за госте и званице које су присуствовали помену на Варошком гробљу, међу којима су амбасадорка Велике Британије у Србији, Њ.Е. Шан Меклауд , амбасадорка Аустралије Њ.Е. Рут Стјуарт, представница амбасаде Канаде Пеги Стил, представници Међународног комитета Црвеног крста, Црвеног крста Србије и других институција, и публицисткиња Луиз Милер. У име града Крагујевца госте је поздравила др Гордана Дамњановић чланица Градског већа за здравство и социјалну заштиту. Присутнима се обратио и генерални секретар Црвеног крста Србије, Љубомир Миладиновић.

Тим поводом, Црвени крст Крагујевац је припремио и изложбу фотографија свих жена из три земље Аустралије, Канаде и Велике Британије које су несебично помагале нашем народу у тим најтежим тренутцима.

После комеморације у Свечаном салону Градске управе, на Варошком гробљу где су сахрањене др Елизабет Рос, Мејбл Дирмер и Лорна Ферис одржан је помен и положени венци.

Млади волонтери ОТЈ „Др Елизабет Рос“ су пре поласка на Варошко гробље положили цвет на спомен плочу др Рос, која се налази у дворишту Црвеног крста Крагујевац.

У знак сећања на овај догађај, публицисткиња Луиз Милер, писац многих књига о страдањима Срба у Првом светском рату и сарадњи са мисијама из Шкотске, Велике Британије, Аустралије и Канаде, међу којима је најпознатија „Наш Брат – Живот капетана Флоре Сендс“, је Црвеном крсту Крагујевац поклонила оригинално издање књиге, „THE ALIEN SISTERS“ из 1908. године коју је написала Мејбл Дирмер пре доласка у Крагујевац. Књига има велику вредност јер је посвету потписала ауторка.

Свим гостима Црвени крст Крагујевац је поклатио свој часопис „У служби хуманости“, који је посвећен др Елизабет Рос и осталим хероинама тог доба, а представницима Амбасаде и књигу и каталог изложбе „Болница Стобарт“, коју је издала Народна библиотека „Вук Караџић“ из Крагујевца.

О догађајима 14. фебруара 2020. године објављена су два телевизијска прилога (на Радио Телевизији Србије и Телевизији Крагујевац), вести на пет портала (Инфо КГ, Наслови нет, Ритам града, Pressek.rs, Ikragujevac.com,) као и вести на 4 сајта (Министарства за рад, запошљавање и социјална питања, Града Крагујевца, Кутка за квалитетније старење и Црвеног крста Крагујевца).

Полагањем венаца крај споменика др Елизабет Рос, Лорне Ферис и Мејбл Дирмер, на Варошком гробљу, Црвени крст Крагујевац је обележио Дан примирја у Првом светском рату.

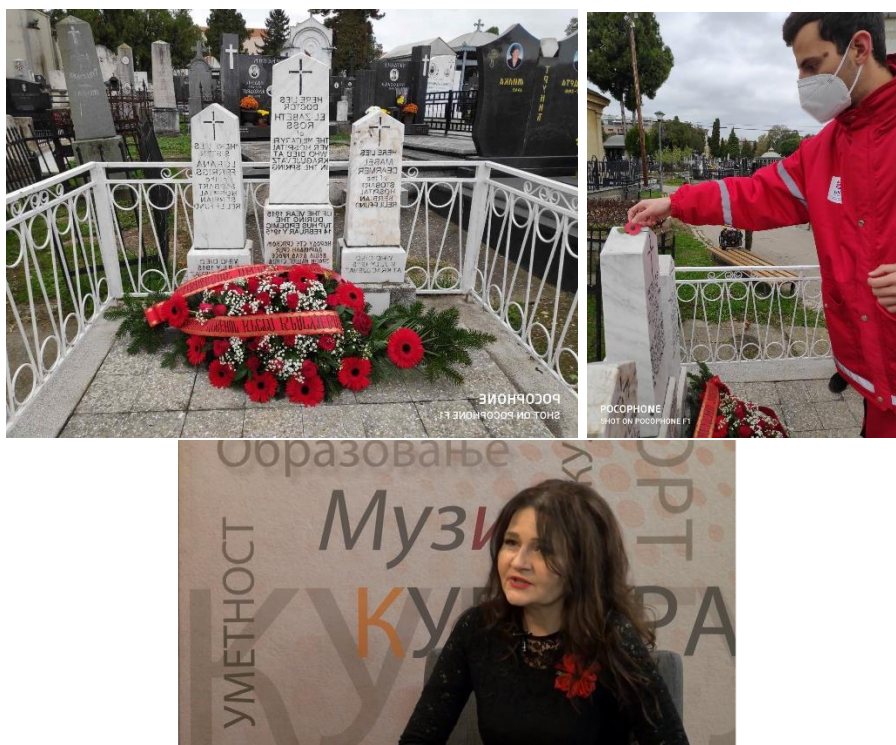
Венац су положили чланови Омладинске теренске јединице др Елизабет Рос и волонтери крагујевачког Црвеног крста.

Секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић, гостовала је у емисији „Мозаик“ Телевизије Крагујевац, у којој је говорила о одавању почести здравственим радницима који су током Првог светског рата дошли у Крагујевац и лечили оболеле и рањене.

Дан примирја у Првом светском рату био је прилика да се још једном сетимо др Елизабет Рос и страдалих чланица страних медицинских мисија у Србији, у периоду од 1914. до 1918. године.

Датум смрти др Елизабет Рос се узима као симбол и дан сећања на све преминуле лекаре и медицинско особље, њихов допринос и целокупно жртвовање за Србе и српски народ.

Попут тешке борбе са тифусом, које су водиле ове храбре Енглескиње, млади чланови Омладинске теренске јединице Црвеног крста Крагујевац, који поносно чувају сећање на ове изузетне хероине, последњих девет месеци то делима доказују и предано учествују у борби против пандемије вируса Covid 19.

ЗДРАВСТВЕНО-ВАСПИТНЕ АКТИВНОСТИ

Здравствено-васпитне активности, директно проистичу из мисије Црвеног крста и чине једну од важнијих области деловања Организације.

Црвени крст Крагујевца има традицију у спровођењу здравствено-превентивних активности у циљу промоције и унапређења здравља читавог становништва. Као организација која је препознатљива у области здравственог просвећивања становништва, активности током 2020. године су биле усмерене ка што већем обухвату следећих циљних група: становника у граду и селу, предшколаца, ученика основних и средњих школа, студената, кандидата за возаче, потенцијалних добровољних даваоца крви и волонтера у складу са епидемиолошком ситуацијом као последица пандемије КОВИД 19.

У 2020. години, за локалну заједницу и за Организацију Црвеног крста Крагујевац је било значајно учешће секретара Црвеног крста Крагујевац, Невенке Богдановић у раду Савета за здравље при Градској управи, као и учешће у Октобарским здравственим данима у Крагујевцу, који су традиционални, годишњи научно-стручни скуп лекара и других здравствених радника са циљем сагледавања достигнућа из различитих здравствених области.

Више о активностима Црвеног крста Крагујевац у борби против вируса корона се налази у делу Деловање у несрећама.

31. јануар – Национални дан без дуванског дима, обележен је под слоганом „Живот без дувана – за бољу будућност нових генерација“. Овогодишња кампања је била посвећена превенцији пушења код младих са нагласком на значај заштите младих од употребе дувана. Да би се постигли резултати, настојало се да сви субјекти јединствено наступају у информисању становништва и да се са информисањем о штетности дуванског дима крене од најранијег детињства. Ово је била прилика да се интензивирају активности на едукацији ученика, родитеља и наставника, како би се предупредиле болести, а Црвени крст Крагујевац, захваљујући подршци волонтера у школама – информисање становништва започиње од најранијег узраста. Поводом 31. јануара, Националног дана без дуванског дима, самостално и у сарадњи са партнерима, Црвени крст Крагујевац је реализовао следеће активности:

- У просторијама Црвеног крста Крагујевац, волонтер Јован Симић студент медицине је одржао предавање за младе волонтере Омладинске теренске јединице о штетности дуванског дима, користећи презентацију коју је доставио Црвени крст Србије. Након уводног дела, реализовао је радионицу са 27 младих који су подељени у групе, драмским скечевима показали колико је дуван штетан. Теме које су обрадили су: „Пушим да бих био прихваћен у друштву“, „Утицај дувана на пасивне пушаче“ и „Пушење као навика“;

- За старије волонтере и чланове Кутка је организовано предавање потпредседника Црвеног крста Крагујевац, др Љубише Милојевића о утицају дувана на орално здравље и на респираторни систем; истовремено др Милојевић је за заинтересовани обавио преглед уха, грла и носа.

- Стручни сарадник, Агата Живојиновић, је представила превентивне активности Црвеног крста Крагујевац на конференцији за медије, која је одржана 30. јануара, у Свечаном салону Градске управе Крагујевац. Посебно је истакла значај Програма „Пренеси здравље“, и „Позитивно НЕ“, као и важност акције „Селу у походе“ у превенцији здравља. На конференцији су говорили представници Института за јавно здравље, Дома здравља и Завода за здравствену заштиту радника, а поред изношења података, најављене су самосталне и заједничке активности организација и институција;

- Централна манифестација је одржана у сарадњи са свим партнерима, 31. јануара у периоду од 10 до 12 сати у простору Делта парка, где је Црвени крст Крагујевца имао запажено место – штанд са едукативним материјалом за све грађане, а волонтери Црвеног крста су делили промотиван материјал и воће;

- Црвени крст Крагујевац је расписао ликовни и литерарни конкурс поводом наведеног датума. Циљ конкурса је био да подстакне ученике основних и средњих школа да на креативан начин покажу колико и како брину о свом здрављу.

Сваке године се **31. мај обележава као Светски дан без дуванског дима** и том приликом се истичу здравствени ризици повезани са употребом дувана. Пушење дувана је велика претња здрављу и водећи је фактор ризика за велики број незаразних болести. Тема Светског дана без дуванског дима 2020. године била је: „Заштита младих од манипулација дуванске индустрије и спречавање употребе дувана и никотина међу младима“. Црвени крст Крагујевац је, поводом овог важног датума, реализовао низ активности у складу са ситуацијом након пандемије. На позив Института за јавно здравље, Црвени крст Крагујевац је учествовао на интернет платформи где се разговарало о промоцији здравог понашања код младих. За 24 основне школе и 8 средњих је прослеђена информација да путем интернета обавесте ученике о штетности дуванског дима, са посебним освртом на негативан утицај дувана на здравље и развој деце и младих. За децу из вртића је расписан ликовни конкурс на који деца слала радове који су промовисали боравак у природи и спорт. Телевизија Крагујевац је објавила један креативан дечији рад, на тему: „Одрасли чувајте своје здравље“ и информисала суграђане о овом проблему.

Међународни дан борбе против кријумчарења и злоупотребе дрога – 26. јун. Злоупотреба и последице злоупотребе психоактивних супстанци погађају све друштвене слојеве у свим земљама света. Злоупотреба дрога има негативне последице по здравље и животе људи, подстиче криминал и прети одрживом развоју. Тема овогодишње кампање била је „Више знања за бољу негу“ како би се указало на постојање бројних дезинформација у вези са дрогама и има за циљ да нагласи значај адекватног информисања за планирање и спровођење активносоти усмерених на смањење негативног утицаја дрога на здравље и безбедност појединца и друштва, као и за побољшање међународне сарадње на овом пољу. Црвени крст Крагујевац је, у складу са тренутном ситуацијом као последица пандемије КОВИД 19, организовао активности, кроз едукацију младих о поштовању препорука које се односе на здравствену безбедност и очување здравља. У првом полугодишту школске 2019/20. године је завршена едукација вршњачких едукатора о превенцији болести зависности и ризичних понашања, али и о оснаживању младих да се одупру наговорима на исте, у којој је учествовало 36 ученика 7. разреда, који су едуковали 148 својих школских другова, а 120 ученика Средње стручне школе, који су у просторијама Црвеног крста Крагујевац прошли обуку из прве помоћи, одржана су и краћа предавања од 23. до 26. јуна, која имају везе са тровањем и прекомерним конзумирањем психоактивних

супстанци. Том приликом је свим ученицима подељен приручник „Боље спречити него лечити“. Информација о Међународном дану борбе против кријумчарења и злоупотреба дрога је подељена на друштвеној мрежи Инстаграм. Активности на превенцији болести зависности и ризичних понашања настављене се и током лета у складу са свакодневним превентивним активностима за спречавање заразе и очување здравља.

Овогодишњим **Светским даном здравља (7. април)**, наглашена је значајна улога медицинских сестара и бабица у пружању здравствене заштите. Сви смо у свом раду промовисали солидарност са медицинским радницима кроз едукацију о поштовању препорука које се односе на здравствену безбедност. Млади који су учествовали на конкурсима су, такође, на један креативан начин апеловали на важност очувања здравља, на важност улоге медицинских радника, значај њихове неге у процесу лечења и превенцији здравља, значај скретања пажње на пожртвованост медицинских радника.

Тим поводом је Црвени крст Крагујевца, под покровитељством Града Крагујевца, расписао ликовни и литерарни конкурс под називом „Хвала вам за све што чините“. Ученици су могли да одаберу на који начин ће показати своју креативност, која ће имати поруку у складу са темом. С обзиром на околности, на наше велико задовољство, одазвао се велики број ученика основних и средњих школа. На мејл адресу Црвеног крста стигло је 60 ликовних и 24 литерарна рада из 12 основних школа и 3 средње, а из 6 вртића 25 предшколаца послало је ликовне радове. Стручна комисија је имала тежак задатак, одабрала је 6 најбољих радова и наградила таблет рачунаром следеће ауторе: Даницу Радевић, 2/2, ОШ „Доситеј Обрадовић“, Јулијану Ћатић, 7 разред, ОШ „Јулијана Ћатић“, Лару Бошковић 5/3, ОШ „Живадинка Дивац“, Невену Вукојевић, Медицинска школа са домом „Сестре Нинковић“, Нину Гајић, 2/7, Трговинско угоститељска школа „Тоза Драговић“ и Вању Белић, Трговинско угоститељска школа „Тоза Драговић“.

21. септембра у Градској општини Звездара, обележен је **Међународни дан борбе против Алцхајмерове болести**. Организатор ове манифестације је Удружење „Снага пријатељства,, – Amity, дугогодишњи партнер Црвеног крста Крагујевац, заједно са Волонтерским сервисом Звездара, са чланицама Неформалне мреже за помоћ и подршку породицама чланова оболелим од деменције и Српским удружењем за Алцхајмерову болест. На стручном скупу под називом „Још увек људи“, секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је говорила о искуствима пилотирања услуге Саветовалишта за неформалне неговатеље оболелих од деменције и других зависних особа, у Крагујевцу, који се реализује у оквиру пројекта: “Родно одговорно управљање – Прерасподела неплаћеног рада”, који спроводи UN Women, у сарадњи са Координационим телом за родну равноправност, уз подршку Владе Уједињеног Краљевства и Британске амбасаде у Београду. Између осталог Невенка Богдановић је нагласила да је услуге Саветовалишта у Крагујевцу до сада користило 131 члан породица оболелих, а да исте пружају лекари, неуролози и неуропсихијатри, правници психолози, медицинске сестре и социјални радници. Након завршеног стручног скупа, учесници су се придружили Хуманитарном базару, који је одржан на платоу испред општине Звездара. Више о пројекту у наставку.

У оквиру регионалног програма локалне демократије на Западном Балкану РеЛОаД који финансира Европска унија а спроводи Програм Уједињених нација за развој (УНДП), Црвени крст Крагујевац је реализовао **пројекат под називом КОВИД 19** током августа месеца 2020. године. Појава нове болести COVID-19, је довела до повећања броја инфицираних међу суграђанима у Крагујевцу, а самим тим и до повећане потребе за заштитним маскама за све грађане. У циљу превенције у време корона вируса, било је потребно да грађани носе маске које могу да их заштите од капљичног преноса инфекције јер, вирус најчешће у организам улази кроз уста, нос или очи (ако на телу нема отворених рана). Најважнију улогу има чешто прање руку и ношење заштитних маски у складу са препорукама струке и обавезним мерама. Заштита дугорочно функционише само ако се маске редовно мењају и безбедно и хигијенски одлажу. Међутим, ако се такве маске носе више пута, оне брзо губе своју функцију. Црвени крст Крагујевац је кроз овај пројекат набавио 32.562 заштитне маске и дистрибуирао их најугроженијим суграђанима уз корисне информације о самозаштити. У питању су рањиве групе: корисници народне кухиње, угрожени старији, болесни, немоћни суграђани на селу, здравствено угрожене вишечлане породице, ученици из угрожених породица које су предложили сарадници из школа, породице са чланом који има неку врсту инвалидитета и сл. Кризна ситуација условљена пандемијом је узроковала да поједине особе које имају веома ниске приходе, немају довољно материјалних средстава да обезбеде заштитна средства од корона вируса.

У новонасталој епидемиолошкој ситуацији Кризни штаб града Крагујевца је у сарадњи са стручњацима из Института за јавно здравље и Црвеним крстом Крагујевца, уз подршку Дуо Дигитал Медиа и штампарије Графостил, а у складу са препорукама Светске здравствене организације приредио водич кроз корону „Будимо одговорни“ коју је добило 60 хиљада породица у Крагујевцу. Водич који уз једноставна упутства сликовито илуструје оно што грађани могу да учине како би сузбили ширење коронавируса, садржи кратка, питка и једноставна упутства. Који су модели ширења, како се ширење спречава, како се правилно користе маска и рукавице, шта у случају самоизолације, препоруке за послодавце, за свакодневни живот, за најстарије али и важне телефоне.

Саветовалиште за неформалне неговатеље зависних особа и прерасподела неплаћеног рада реализовано је од марта до краја децембра, у оквиру пројекта “Родно одговорно управљање – Прерасподела неплаћеног рада”, који спроводи Агенција за родну равноправност и оснаживање жена (UN Women), уз подршку Владе Уједињеног Краљевства и Британске амбасаде. Након краће паузе, због поштовања мера опреза због вируса COVID-19, у просторијама Црвеног крста Крагујевац, су реализоване радионице Саветовалиште за неформалне неговатеље зависних особа. На овим радионицама неформални неговатељи и све друге заинтересоване особе су поред стручних савета и које су им дале могли да постављају и додатна питања др Сузани Перовић, неуропсихијатру, Милени Ненадић, психологу, Катарини Тричковић, психологу, Весни Стевановић, саветнику за заштиту права пацијената, др Радмили Обрадовић, начелници Службе за кућно лечење и здравствене неге, Наташи Мијовић, вишој медицинској сестри Службе кућног лечења и здравствене неге, Марини Милошевић,

руководиоцу Службе за одрасле и старије и стручном сараднику на услузи Дневни боравак за старије особе ЦЗРУСЗ „Кнегиња Љубица“, Гордани Петронијевић, руководиоцу Саветовалишта за брак и породицу ЦЗРУСЗ „Кнегиња Љубица“, др Љиљани Делић, нутриционисти, шефу одељења за безбедност хране, предмета опште употребе и правилну исхрану ИЗЈЗ Крагујевац, Наташи Божовић, социјалном раднику и Невенки Богдановић, психологу, која је уједно и координатор активности за Крагујевац. Поред рада у току састанка, неговатељи су се за помоћ и савете обраћали овим стручњакињама и другим данима, јер су имали бројеве телефона на који су их могли контактирати. На свим радионицама су поштоване препоруке у вези заштите од вируса корона.

Црвени крст Крагујевац је у септембру учествовао у **истраживању о здрављу неформалних неговатеља** које је Црвени крст Србије реализовао уз подршку Популационог фонда Уједињених нација (UNFPA). Упитник је био намењен особама које негују или су неговале (до пре 6 месеци) оболелог или функционално зависног члана породице а сврха истраживања је била прикупљање података и унапређење знања у овој области, као и израда препорука за доносиоце одлука за боље планирање и унапређење положаја неформалних неговатеља у Републици Србији. Том приликом анкетирано је 20 неформалних неговатеља који живе у Крагујевцу и селима у околини Крагујеваца, којима је као знак захвалности Црвени крст уручио пакете хигијене.

Ове године **Светски дан срца**, 29. септембар 2020, обележен је под слоганом: „Свим срцем за здраво срце“. Током обуке суграђана из прве помоћи, лекар хитне медицинске помоћи је говорио о пружању прве помоћи и током пандемије уз посебне мере опреза и очувања здравља. Истог дана су подељене и информације у вези бесплатном обуком из прве помоћи, како би што већи број суграђана научио основне вештине у спасавању живота. Обуке су реализоване сваке друге суботе, све до увођења строжијих мера због ширења корона вируса, када је донета одлука о ограничењу окупљања највише петоро људи. Лекар је истакао да је ток пандемије још увек непредвидив, због чега је брига о стању нашег срца тренутно важнија него икада. Лекар-волонтери су у акцији „Селу у походе“, за мештане села Влакча, током прегледа мерили крвни притисак и истицали да су болести срца и крвних судова, водећи узрок смрти у свету. Хипертензија је највећи узрок кардиоваскуларних болести широм света, а висок крвни притисак се назива „тихим убицом“, јер често није праћен знацима упозорења или симптомима, па многи људи и не знају да га имају. COVID-19 нарочито угрожава срчане болеснике и ставља их под двоструки ризик. С једне стране, срчани болесници су већ нарушеног здравља, а ако се инфицирају вирусом, ризик да развију тежу клиничку слику COVID-19 је већи. Лекар нутрициониста говорила о важности правилне исхране, очувању здравља и о факторима ризика сваког појединца. Истакла је важност превениције болести срца и крвних судова кроз упражњавање здравих стилова живота и редовне контроле код изабраног лекара. Живимо у времену пандемије која је

оптеретила здравствене системе, здравствене раднике и подigла ниво индивидуалне одговорности за сопствено здравље и здравље целокупног друштва, зато је дошла до изржаја превенција болести срца и крвних судова кроз упражњавање здравих стилова живота.

Црвени крст Крагујевац је у складу са договором на комисији за здравствену делатност, припремио и реализовао пет акција „**Селу у походе**“ у следећим сеоским срединама: Горњој Сабанти – 23. септембра, Влакчи – 29. септембра, Цветојевцу – 2. октобра, Шљивовцу – 7. октобра, и у Доњим Грбицама – 23. октобра. Акције су реализоване уз подршку Града и сарадника из Дома здравља, Хитне медицинске помоћи, Апотекарске установе, Завода за стоматологију, Центра за социјални рад, Пољопривредне станице, Саобраћајне полиције, Ватрогасне спасилачке јединице, Института за јавно здравље, Савета месних заједница и волонтера Омладинске теренске јединице Црвеног крста Крагујевац.

У вези са актуелном епидемиолошком ситуацијом, Црвени крст Крагујевац је предузео све превентивне мере које су у функцији спречавања корона вируса и његовог ширења. Поштујући инструкције, препоруке и савете надлежних институција, а пре свега Института за јавно здравље Крагујевац, реализоване су активности у складу са Планом примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије. Обезбеђене су заштитне маске, рукавице и средства за дезинфекцију, купљен је безконтактни топломер за мерење температуре пре уласка у просторију за преглед, ограничио се број лица која улазе у затворен простор, волонтери су бринули о размаку између појединаца, а на видним местима су били окачени постери са упутствима и инструкцијама о мерама и поступцима за спречавање ширења епидемије. Подршку акцији је дало и школско особље које је редовно дезинфиковало простор за рад, уклањало смеће и проветравало учионице.

Сви су се сложили да је акција веома важна јер су мештани села имали прилику да обаве бесплатно основне здравствене прегледе, али и да добију важне савете о социјалној заштити од представника Центра за социјални рад, који су уручили једнократне новчане помоћи за најугроженије породице. Сарадници из апотекарске установе су бесплатно делили препарате који додатно штите организам од вируса, попут витамина Ц и магнезијума. Једној од акција придружио се и лекар онколог и разговарао са мештанима о значају превенције рака. За најмлађе ученике су одржана предавања од стране представника саобраћајне полиције, ватрогасног батаљона и лекара, а реализована је стоматолошка контрола.

Из табеле се види број обављених прегледа, осим података из акције у Доњим Грбицама у којој је услед повећаног броја оболелих и ригорознијих мера током епидемиолошке ситуације у акцију ишао само један лекар волонтер и сарадници са стоматологије који су дали савете за 13 ученика основне школе и 6 одраслих мештана.

Уручена је једнократна новчана помоћ за 8 угрожених породица и 10 пакета хране током теренске посете.

	Г.Сабанта	Цветојевац	Влакча	Шљивовац	Укупно
Обављено прегледа опште праксе	17	16	26	22	81
Обављено специјалистичких прегледа	13	9	16	15	53
Број теренских посета хитне помоћи	7	3	6	5	21
Број контроле гликемије у крви	17	16	27	24	84
Једнократна новчана помоћ за угрожене мештане	10	8	7	3	28
Број стоматолошких прегледа деце	12	25	20	19	76

Одлуком кризног штаба донета је мудра одлука да се традиционалне акција "Селу у походе", одложе за јесен и реализују пре почетка сезонског грипа у складу са Планом примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије, COVID-19 вируса, кризе која је условила бројне промене у нашим животима али и у животима људи на селу. У свим посећеним селима мештани се издржавају од пољопривреде и сточарства. Град је далеко, лекари су још даље и отуда потиче њихова анксиозност у вези са неизвесном прогнозом нове болести коју је немогуће предвидети и планирати али је могуће превенирати. Управо зато је циљ овогодишње акције био да се кроз индивидуалне прегледе и групне едукације као и разговоре са осталим стручњацима, мештанима објасни како да се организују у случају заразе и како да се носе са целом ситуацијом имајући у виду да у селима, у једној породици живи и по више чланова. Лекари су, пре прегледа, прилагодили предавање о вирусу COVID-19, мештанима и указали им на најосновније мере: прање руку, физички размак и ношење маске. Такође су објаснили како се шири болест и да ће у већини случајева проћи без последица, али њихови старији укућани и хронични болесници, ће због непридржавања мера можда теже оболети. Мерење телесне температуре, заштитне маске, средства за дезинфекцију, размак између појединаца, пре уласка у просторију и присуство лекара различитих специјалности, омогућило им је добијање одговора на питања о вирусу корона. Лекари су објаснили како да се организују у случају заразе и како да се носе са целом ситуацијом, имајући у виду да у селима у једној породици живи и по више чланова породице. Специјалисти оториноларингологије су објаснили да се вирус најчешће уноси у организам респираторним путевима, где поред кијавице, пацијенти могу имати симптоме оштећења мириса укуса и слабијег слуха. Мештани о корони нису пуно размишљали, јер у селу од марта до септембра има пуно посла, срећом старији нису имали пуно додира са људима ван села, али су нажалост специјалистички прегледи показали, да су запустили своје здравље. Иако су волонтери Црвеног крста током ванредног стања, најугроженијима – усамљеним старијим мештанима, доносили лекове и храну, они су слабо разумели, да морају наставити преписану терапију што је довело до погоршања здравља, посебно код кардиваскуларних пацијената. Удаљеност од града и страх од короне, био је јачи код њихових укућана, па се нису јављали изабраном лекару или нису набављали преписану терапију због

недоумица, како функционише здравствени систем у ванредној ситуацији. Здравствени радници су сваком појединачно нагласили зашто је јако важно, да без обзира на ситуацију наставе са саветима и ординираним терапијом. Екипа Завода за хитну медицинску помоћ је обишла 21 старијег непокретног пацијента и дала савет неговатељима. Код одређеног броја мештана лекари су морали терапијски интервенисати на лицу места због високог крвног притиска и дали савет. У време вируса COVID-19, у пет села, обављен је 81 преглед опште праксе, 53 специјалистичка прегледа, 84 мештана је обавило контролу гликемије у крви, а дечији стоматолози су обавили 76 прегледа. Нажалост, резултати су лошији него ранијих година. Уочљива је и већа зависност од алкохола, код мушкараца. Црвени крст је за 25 породица, где живе старији и усамљени, поделио пакете хране и хигијене за наредних месец дана.

кција Селу у походе у време вируса COVID-19, открила је нове потребе и проблеме и наметнула нову одговорност за Црвени крст, да заједно са учесницима акције и представницима градске власти што пре осмисли одговоре на пандемију COVID-19 и опоравак од ње у сеоским срединама. Једно је сигурно, медицинска и социјална подршка је више него раније потербна. Одржавање и ширење епидемије зависи од понашања оних са нарушеним здрављем али исто тако и здравих појединаца који се требају понашати одговорно.

ПРВА ПОМОЋ

Од средине марта месеца, због ширења пандемије Корона вируса која је погодила Републику Србију, уз поштовање свих прописаних и препоручених мера безбедности, Црвени крст Крагујевац је планиране активности из области прве помоћи за 2020. годину, реализовао на другачији начин или је био „замењен“ другим одговарајућим активностима у складу са објективном ситуацијом изазваном пандемијом.

Обуке из прве помоћи

Обуке у пружању прве помоћи реализоване су по измењеном методичком упутству. Црвени крст Крагујевца је током реализације обука водио рачуна о општим заштитним мерама које су прописане од стране надлежних институција у Републици Србији;

ВРСТА ОБУКЕ:	Број обука	Број обучених
Основна обука за ученике четвртог разреда	27	874
Обука ученика Средње стручне школе (за возаче)	5	126
Обука из реалистичког приказа повреда, стања и обољења	8	9
Обука за запослене	10	103
УКУПНО:	50	1112

Обука ученика 4. разреда основних школа

Ове године, Црвени крст је после завршене едукације едукатора, припреме промотивног и санитарског материјала, 3. марта 2020. почео са реализацијом курсева прве помоћи.

Циљ курсева за ученике четвртог разреда, је био да се ученицима пружи минимум знања из области прве помоћи и том приликом, деца науче како да санирају следеће повреде: посекотине, раздеротине, заустављање крварења, опекотине I и II степена, прву помоћ код сунчанице и уганућа.

Због проглашења ванредне ситуације, настава у школама је прекинута, па је укупно је одржано 27 курсева, којима је присуствовало 874 ученика.

Такмичења у пружању прве помоћи и Реалистичког приказа повреда стања и обољења (РППОС)

Такмичења екипа прве помоћи на основном и вишем нивоу, као и државно такмичење екипа прве помоћи била су организована у складу са епидемиолошком ситуацијом у 2020. години.

За државно такмичење, уместо уобичајеног такмичења, за такмичарске категорије прве помоћи и реалистичког приказа повреда, стања и обољења, крајем новембра месеца организоване су следеће активности:

- Фото конкурс за реалистички приказ повреда, стања и обољења,
- Конкурс за видео приказ вештина из прве помоћи за екипе Омладине,
- Конкурс за видео приказ вештина из прве помоћи за екипе Подмлатка,
- Ликовни конкурс на тему прве помоћи за екипе „Петлића“.

Такмичарске екипе прве помоћи Црвеног крста Крагујевац су поштујући све мере безбедности, припремиле видео снимке који приказују поступке прве помоћи, који су дефинисани у задацима конкурса.

Поред екипе Омладине, учешће на овом конкурссу су узели и подмлаткари, ученици 4. разреда основних школа, који су на веома креативан начин ликовним радовима показали важност познавања прве помоћи. Тема ликовног конкурса је била „У игри се некад повредимо ми, шта је прва помоћ сликом прикажи ти“.

Вештине приказа повреда, стања и обољења успешно су приказале наше чланице екипе РППОС, које су имале задатак да нашминкају следеће повреде: ампутација два прста шаке, опекотине и прелом потколенице.

За нове чланове Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“ који су обуку завршили почетком године, 12. септембра, у Црвеном крсту организовано је Градско такмичење где су показали стечено знање и правилан начин указивања прве помоћи у одређеним ситуацијама. То је уједно и била провера знања старије екипе прве помоћи као судија млађим екипама.

Светски дан прве помоћи, 12. септембар

У складу са препоруком Глобалног Референтног Центра за едукацију у првој помоћи, тема овогодишњег Светског дана прве помоћи је везана за прву помоћ приликом повреда у кући током пандемије корона вируса.

Обележавањем Светског дан прве помоћи Црвени крст Крагујевца је желео да скрене пажњу на то да **се незгоде догађају без обзира на актуелне ванредне околности изазване епидемијом Корона вируса**. Помоћ људима који се нађу у невољи потребна је како у редовним околностима, можда чак и више у ванредним ситуацијама.

Инструктори прве помоћи Црвеног крста Крагујевац на челу са прим. др Стеваном Китанићем, експертом прве помоћи, заинтересованим суграђанима су тог дана у просторијама Црвеног крста дали савете и практично показали како да примене прву помоћ у одређеним ситуацијама и уједно смање ризик од преношења инфекције корона вирусом.

Због велике заинтересованости наших суграђана, током септембра и октобра месеца у договореним терминима Црвени крст Крагујевца је заинтересованим суграђанима показао како да правилно укажу прву помоћ код следећих повреда:

- **Кардиопулмонална реанимацијае – КПР**
- **Крварење, заустављање крварења, ране и збрињавање рана**
- **Прва помоћ код повреда коштаног-зглобног система:** преломи, ишчашења, уганућа (повреде лигамената и осталих меких ткива)
- **Стања** (загушење и епи напади)

Санитетска обезбеђења

Волонтери Црвеног крста Крагујевац, који су едуковани за указивање прве помоћи, као и чланови екипа прве помоћи, вршили су током октобра месеца санитарско обезбеђивање разних културних и забавних манифестација у граду. Уз обавезу поштовања и примене свих мера заштите, догађаји на којима су волонтери Црвеног крста, били у приправности за деловање и деловали, били су:

1. Трећа по реду **Октобарска трка сећања** која је организована у Спомен парку „Шумарице“ 11. октобра. Трка је имала је хуманитарни карактер: прикупљање новчаних средстава за лечење наше мале суграђанке Миње Матић. Као и претходних година, 4 волонтера је узело учешће у овој акцији.

2. Црвени крст Крагујевца је, и ове године, у сарадњи са образовним институцијама и донаторима 4. октобра 2020. године реализовао традиционалну, 35. по реду, хуманитарно-рекреативну акцију „**За срећније детињство**“. Као и претходне године, цела манифестација се одвијала на простору испред Градске управе и у сарадњи са организаторима Осмог крагујевачког полумаратона. Око 30 волонтера Црвеног крста је вршило санитарско обезбеђење.
3. **Клуб Акцијаша** и волонтера Крагујевца у сарадњи са Спомен парком „Крагујевачки октобар“, 17. октобра је организовао добровољну радну акцију на уређењу дела Спомен парка пред комеморацију „Велики школски час“. Екипа прве помоћи Црвеног крста је узела учешће и у овој акцији.
4. Први пут у историји, група ентузијаста и бициклиста из Крагујевца, организује **DOWNHILL MTB** трку на овим просторима. То је жанр брдског бициклизма који се вози на стрмим, неравним теренима, који имају скокове, ”пропадања”, вози се преко стена, корење, камења и других препреке, чији је циљ спустити се за што краће време низ стазу. Због епидемиолошке ситуације, одржан је тренинг-упознавање са стазом за све пристигле учеснике из Црне Горе, Македоније, БиХ и Србије. Волонтери Црвеног крста су имали прилику да први пут присуствују оваквом екстремном спорту и укажу прву помоћ учесницима који су задобили лакше повреде.

5. Фудбалски клуб „**Аеродром кидс**“, 13. и 14. јуна је организовао турнир за малишане узраста од 7-9 година. Волонтери су вршили санитарско обезбеђење на ком су саниране лаке повреде попут огуљотина, огреботина и крварења из носа.

У спомен парку, 21. октобра, млади волонтери, чланови екипе прве помоћи, имали су част да положе венац и присуствују комеморацији поводом Великог школског часа. Своју спремност и познавање прве помоћи су показали пруживши прву помоћ

високом представнику делегације, коме је током комеморације позлило. О њиховом ангажовању и спретности, све похвале пренео је војни аташе амбасаде Уједињеног краљевства у Београду, Ник Илић, који је тог дана посетио просторије Црвеног крста.

ДОБРОВОЉНО ДАВАЛАШТВО КРВИ

Област мотивације добровољних давалаца крви је у 2020. години успешно реализована, мада је дошло до мањег пада резултата, због појаве вируса COVID-19.

С обзиром на пандемију резултати су задовољавајући, као и остварење плана, а постигнути су захваљујући великом ангажовању волонтера Црвеног крста у подружницама и радним организацијама, као и у седишту, уз координацију од стране запослених. Извесно је такође да се добри резултати на овом пољу постижу и захваљујући томе што Град Крагујевац поштује Закон о Црвеном крсту и за реализацију овог јавног овлашћења планира и издаваја средства из буџета, а све је свакако засновано и да доброј сарадњи коју Црвени крст Крагујевац има Службом за снабдевање крвљу и крвним производима, Клиничког центра Крагујевац, као и са Црвеним крстом Србије. Негована је и добра сарадња са руководством у једном броју предузећа и установа, друштвима и удружењима добровољних давалаца крви, месним заједницама, образовним институцијама, волонтерима и средствима информисања, који су давали изузетан допринос пропацирању, мотивисању и самом организовању акција добровољног давања крви.

Све наведено, допринело је да се, организовањем 50 акција добровољног давања крви, од стране Црвеног крста у 2020. години прикупи 1011 јединица крви.

Хуманост и мотивисаност Крагујевчана, подршка волонтера, сарадника и донатора да се добровољно даваштво крви развија и негује, резултирала су доношењем још једног признања у наш град за „Најхуманију средину“ у 2019. години.

Традиционално, акције добровољног давања крви налазе се у плановима образовних институција, па је тако у сарадњи са њима, Црвени крст Крагујевац организовао акције за средњошколску омладину. Акције су организоване у априлу и децембру. Због услова које је наметнуо вирус корона, ове акције су реализоване у измењеним околностима и одвијале су се у склопу акција које је реализовала Служба за снабдевање крвљу и крвним производима Клиничког центра Крагујевац за све грађане, први пут у мају у просторијама „Јовалекс“ зграде од 8-15. маја, а други пут у просторијама Црвеног крста Крагујевац. Посебно, су се у априлу и мају истакли студенти Факултета медицинских наука – волонтери Црвеног крста Крагујевац.

Ред. бр.	Школа	Одазвало се	Дало крв	Одбијено	Први пут дало крв	Девојке
1.	Прва крагујевачка гимназија	24	17	7	14	1
2.	Друга крагујевачка гимназија	12	6	6	4	4
3.	Прва техничка школа	5	3	2	3	0
4.	Економска школа					
5.	Медицинска школа	17	14	3	7	9
6.	Средња стручна школа					
7.	ТУШ „Тоза Драговић“					
	Укупно	58	40	18	28	14

На позив да се одазову акцијама добровољног давања крви, студенти, ове године, нису долазили организовано, већ самостално, због мера забране окупљања више од 5 особа.

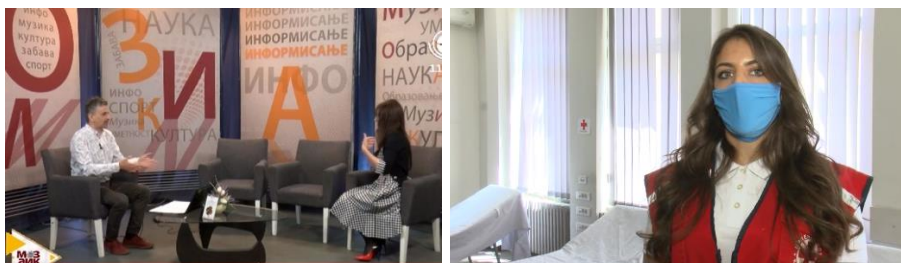
Због мера заштите од корона вируса, у припремама акција, у сарадњи са представницима Службе за снабдевање крвљу и крвним производима Клиничког центра Крагујевац, представници Црвеног крста Крагујевац су мотивисали како средњошколце и студенте, тако и остале грађане да дају учешће на поменутим акцијама.

На акцији добровољног давања крви која је реализована 11. септембра, у седишту Црвеног крста Србија, а коју је организовала Америчка амбасада, свој допринос у организацији дала су два студента, волонтера Црвеног крста Крагујевац, Јован Симић и Душан Николић.

Национални дан добровољних давалаца крви – 11. мај, био је у знаку следећих активности:

- Путем друштвених мрежа и медија, Црвени крст Крагујевца је свим даваоцима упитио честитку поводом овог важног датума из Календара јавног здравља.
- Том приликом, секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је гостовала у емисији „Мозаик“ на телевизији РТК, која је, такође, направила прилог са Катарином Манојловић, волонтерком Црвеног крста и студентом Факултета медицинских наука.
- Црвени крст Крагујевац је подржао акцију добровољног давања крви коју организује Синдикат Градске управе за све запослене у Градској управи и предузећима чији је Град оснивач. Акција је одржана 22. маја 2020. године у Свечаном салону Градске управе, а прикупљено је 23 јединица крви. Ову сарадњу Црвени крста Крагујевац негује два пута годишње, обезбеђујући за даваоце скроман поклон у знак захвалности.
- Ученици основних и средњих школа који су учествовали на конкурсима на тему „Крв живот значи“, такође су дали свој допринос у обележавању овог дана, док су најбољи радови објављени на фејсбук страници Црвеног крста Србије.

Светски дан добровољних даваоца крви – 14. јун, обележен је у 2020. години под називом „Безбедна крв спасава животе“ са слоганом „**Дај крв и учини свет здравијим местом за живот**“. Овај важан датум, обележили су следећи догађаји:

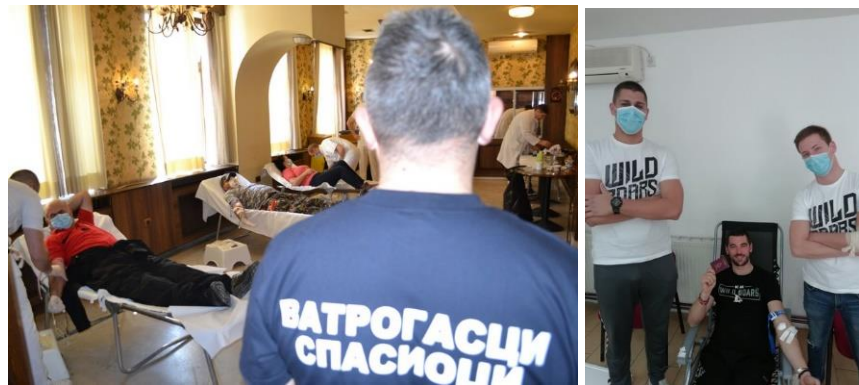
- СВЕЧАНА ДОДЕЛА ПРИЗНАЊА даваоцима који су крв дали 50, 75 и 100 пута (31 даваоц), због мера опреза услед вируса COVID-19, пријем је ове године приређен нешто касније – 24. јуна, са почетком 8.30 сати, у Скупштинској сали Градске управе. Поред признања које је уручио Црвени крст Крагујевца према Правилнику Црвеног крста Србије и Град Крагујевац је хероје хуманости наградио поклонима.
- Након тога, у поподневним сатима, у просторијама Црвеног крста, Служба за снабдевање крвљу крвним производима Крагујевац и Црвени крст Крагујевац су приредили пријем за даваоце који су крв дали 10, 20 и 35 пута, на ком је уручено 164 признања Црвеног крста Србије

И у 2020. години су организоване акције у локалној заједници, за општу популацију становништва или припаднике/чланове одређених група и организација, као што су: припадници Управе за ванредне ситуације, ватерполисти спортског клуба Раднички, чланови клуба Wild Boars, запослени у ЈКП „Шумадија“, запослени у фабрици Застава оружје.

И у току 2020. године, Црвени крст Крагујевац је спровео летњу и зимску акцију добровољног давања крви. Због појаве вируса корона, у циљу повећања залиха крви, у периоду од 1. априла до 3. јуна, у сарадњи са Службом за снабдевање крвљу и крвним производима, Клиничког центра Крагујевац, свакодневно су реализоване акције добровољног давања крви, прво у просторијама хотела Зеленгора, а касније у просторијама Јовалекс-а. У овом периоду укупно је сакупљено 689 јединица крви од тога је крв дало 98 жена, док је први пут крв дало 45 особа. У августу је организована велика летња акција, позиву на хуманост се одазвала 116 особа, од којих је 106 дало крв, а међу њима је било 26 дама и 10 особа које су крв дале по први пут.

Такође, од 9. новембра до 18. децембра, у просторијама Црвеног крста Крагујевац, су реализоване акције добровољног давања крви. Особље и волонтери Црвеног крста су се трудили да у том периоду обезбеде све услове за безбедно и пријатно даровање крви.

Изузетан пример друштвене одговорности показује руководство Хотела „Зеленгора“ и фирме „Јовалекс“, које су током 2020. године уступиле своје просторије за реализују акције добровољног давања крви. Такође континуирану подршку овој области хуманитарног рада пружају и СПД „Раднички“ ЈКП Шумадија Крагујевац, Сектор јавног транспорта путника, као и Радио телевизија Крагујевац, радио 34, и крагујевачки портали, доприносећи бољој информисаности грађана о акцијама (емитовање рекламних спотова, постављање информативних постера у аутобусима) и мотивишући даваоце крви донацијама својих услуга (коришћење базена)

У знак пажње, Црвени крст Крагујевца је током 2020. године обезбеђивао различите мотивационе поклоне за добровољне даваоце крви: оловке, шоље, блокчиће, беџеве, цегере, торбице за лаптоп, додатни оброк, воће и освежење.

Негована је и традиција организовања свечаног пријема за жене вишеструке даваоце крви и сараднице у давалаштву поводом **8. марта – Међународног дана жена**. Пријем је организован 11. марта 2020. године у просторијама Црвеног крста, а том приликом, гостима су се обратили: председник Црвеног крста Крагујевац прим. др Стеван Китанић, Невенка Богдановић, секретар Црвеног крста Крагујевац, др Гордана Дамњановић, члан Градског већа за здравствену и социјалну заштиту и Маријана Стојановић, представница Службе за снабдевање крвљу и крвним производима Клиничког центра Крагујевац. Гостима је исказана велика захвалност за дела и подршку које чине у неговању добровољног давалаштва крви, а потом су старији волонтери Црвеног крста и вишеструки добровољни даваоци крви Момчило Ђукић, Радослав Матовић и Зоран Шекуларац дамама уручили поклон – нотес са штампом, роковник и хемијску оловку, у знак захвалности и поводом обележавања Дана жена.

Наведеног дана, у просторијама Црвеног крста Крагујевац, је отворена и изложба фотографија свих жена из Аустралије, Канаде и Велике Британије које су несебично помагале нашем народу у најтежим тренуцима током Првог светског рата.

Догађај је увеличан музичким програмом, који су приредили ученици Музичке школе.

Ову свечаност за даме вишеструке даваоце крви, својим присуством су увеличали и сарадници Црвеног крста који помажу у организацији акција и мотивацији за добровољно давалаштво крви на факултетима и сарадници у Подружницама Црвеног крста у школама и радним организацијама.

Дружење је касније настављено уз прикладно послужење и у пријатној атмосфери.

Црвени крст Крагујевац је 2020. годину завршио у знаку захвалности добровољним даваоцима крви. Због ситуације коју је наметнуо вирус корона, традиционални Новогодишњи коктел који Црвени крст Крагујевац, уз подршку Града, реализује сваке године, одржан је у скромнијим условима. Пријем је приређен за овогодишње добитнике признања за 50, 75 и 100 пута дату крв, који су се у групама од по петоро давалаца окупљали у ресторану Црвеног крста. Том приликом за своју несебичност уз симболичне поклоне захвалили су им се председник, секретар и дугогодишњи волонтери Црвеног крста Крагујевац.

Захваљујући подршци Градске управе, Црвени крст Крагујевац може самостално да организује едукацију својих волонтера и омогући им да своја знања пренесу другим волонтерима који желе да се баве промоцијом даваштва крви, али их и припреми за квалитетно ангажовање на акцијама добровољног давања крви. Ове године је едукација волонтера реализована путем електронског семинара који је припремио Црвени крст Србије, а прилику да га похађа имало је 23 волонтера омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“, 17 волонтера Црвеног крста Крагујевац упућених да волонтирају у Клинички центар Крагујевац, као и петоро запослених.

Председник Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“, Алекса Симовић, учествовао је у припреми овог семинара, тако што је са још 6 волонтера из различитих организација Црвеног крста Србије био едукатор семинара.

Као вид мотивације, а функцији информисања Црвени крст Србије је развио веб апликацију за добровољно давалаштво крви ДДК СРБИЈА, коју је Црвени крст Крагујевац почео да користи, као што је и предвиђено, од 11. маја – Националног дана давалаца крви. Захваљујући овој апликацији, добровољним даваоцима се путем СМС поруке упућује захвалница за дату крв, коју он може поделити путем друштвених мрежа и на тај начин мотивише своје пријатеље да то исто учине. Такође, се остали грађани истим путем могу информисати о следећим акцијама у њиховој близини.

Са истим циљем на Веб страници Црвеног крста се редовно поставља распред акција добровољног давања крви, које реализује Служба за снабдевање крвљу и крвним производима, Клиничког центра Крагујевац.

И у 2020. години вишеструки добровољни даваоци крви су имали повлашћен односно бесплатан превоз. Такође је Црвени крст Крагујевац исплатио 131 новчану помоћ на име трошкова лечења добровољних давалаца крви, добијених од Градске управе, а у укупном износу од 212.820,74 динара.

Заменик секретара Црвеног крста Крагујевац, Јован Лековић, је учествовао, заједно са др Вранеш, у раду Комисије за добровољно давање крви Црвеног крста Србије.

На пољу мотивисања добровољних даваоца крви, Црвени крст Крагујевац има веома значајну подршку образовних, културних институција, приватних фирми, компанија и медија, што је омогућило реализацију свих планираних акција. У реализацији активности добровољног давалаштва крви у 2020. години учествовало је 110 волонтера Црвеног крста и уложено 880 сати волонтерског рада.

СОЦИЈАЛНЕ АКТИВНОСТИ

Црвени крст Крагујевац је део локалне заједнице, који својим радом, бројем волонтера и волонтерских сати, заузима значајно место у свим друштвеним сегментима. Један од њих је и социјална делатност, односно брига за суграђане, подршка и помоћ када год је потребно.

Оно што децу највише радује је распуст и дружење са вршњацима. Осим задовољства и растерећења од свакодневних школских обавеза, програм „**Зимујмо код куће**“ доноси многе друштвене, менталне и физичке користи. Како би деца имала квалитетно испуњено време током одмора, Црвени крст Крагујевац је уз помоћ волонтера Омладинске теренске јединице организовао разнолике активности за децу, основношколског узраста. Одмор деци добро дође а волонтери су се потрудили да садржаји буду осмишљени тако, да задовоље њихова интересовања. Програм рада је конципиран кроз предавања, радионичарски рад, емитовање промотивних и едукативних филмова, играње улога и игара. Имао је за циљ да децу научи хуманости, солидарности, унапређењу и очувању здравља, али и толеранцији, недискриминацији и ненасилном решавању сукоба.

Посебна пажња је посвећена теми поштовања различитости и родне равноправности из програма Промоција хуманих вредности. Поменуте радионице су изазвале код деце изузетну активност и интересовање. Охрабрили смо их да дају предлоге и кажу шта им се допалао а шта не. Програм превенције у борби против трговине људима је реализован кроз игролике активности у којима су научили како да се заштите и науче разне мере опреза. Кроз едукативне игре и неколико видео клипова су сазнали информације о поменутој теми, посебно значајне за осетљиву популацију учесника. Део везан за здраве стилове живота је одушевио младе, јер су на практичним примерима искусили значај здраве исхране, квалитетноведеног слободног времена као и важност стицања вештине из прве помоћи. Имали су прилику да на лутки испробају оживљавање повређеног и да науче да санирају повреде које могу да се догоде током њиховог одрастања. Последњег дана дружења, учесници су заједно са волонтерима посетили биоскоп и одгледали филм који су добили на поклон од Сиперлеха у Плази. Након евалуације, утисци су били више него позитивни, а на крају дружења су сви добили скромне поклоне уз обећање да ћемо се заједно дружити када год се за то укаже нека наредна прилика.

Континуирано су припремани и дистрибуирани топли оброци у оквиру Програма „**Народне кухиње**“ ,870 obroka за 563 породице, током 6 дана у недељи. Сазнање да се куваним оброком припремљеним у кухињи Црвеног крста помаже заиста онима којима је то најпотребније, мотивисало је запослене да уложе веће напоре у проналажењу донација како би оброци били што разноврснији. Посредством Црвеног крста Србије, суграђана и локалних фирми Црвени крст Крагујевац је успео да у великој мери унапреди живот најугроженијих. Све новчане донације и оне у роби (слатке корпице, обланде, воће, конзерве месног нареска, паштете, млеко) су искоришћене на најрентабилнији начин за иновирање јеловника током редовне дистрибуције. Пословно удружење Клуб привредника из Крагујевца, омогућио је Црвеном крсту Крагујевца значајну донацију за поправку расхладне витрине намењене Народној кухињи за чување намирница.

Град Крагујевац од 2003. год. финансијски подржава „**Програм бесплатних школских ужина**“ и реализује га у сарадњи са Црвеним крстом Крагујевац у 24 основне школе до 3.000 ученика. Град Крагујевац према критеријумима објављеним у Службеном гласнику прописује ко има право на бесплатну ужину. Корисници овог права могу бити: деца без родитељског старања, деца самохраних родитеља, деца из вишечланих породица, деца са инвалидитетом, деца из породица које остварују право на новчану социјалну помоћ. Програм се реализовао са прекидом од марта до јуна месеца због ванредне ситуације, а у периоду од 30. новембра до 18. децембра је Програм функционисао само за ученике нижих разреда јер су ученици виших разреда похађали онлајн наставу од куће.

Црвени крст Србије је наставио добру сарадњу са организацијом „**Солидарност за Косово**“ коју води Арно Гујон и део донације (672 кг) која већим делом садржи нову одећу и обућу за децу је усмерио и за Црвени крст Крагујевац. Донација је прикупљена у Француској где се више компанија одазвало да учествују у хуманитарној акцији. У договору са сарадницима из Месних заједница где има вишечланих породица са децом и са сарадницима из основних школа у којима ученици из угрожених породица користе бесплатну ужину, донација је допремљена током јула месеца до следећих сеоских средина: Десимировац, Лужнице, Ресник, Нови Милановац, Опорница, Церовац, Горње Јарушице, Пајазитово, Чумић, Страгари и Станово. Када породице имају пуно деце, нова гардероба је увек потребна, поготову што деца наслеђују од старије брће и сестара и желе да добију нешто ново. Део донације партнера Црвеног крста Србије ИОСС-а у виду прекривача (68 комада) је такође дистрибуирана у поменуте сеоске средине за најугроженије породице и појединце.

Црвени крст Крагујевац је у периоду од 14.септембра до 17.октобра обележио „**Месец солидарности**“ већ 35 годину заредом, у оквиру кога су спроведене различите активности, пре свега сабирне акције којима помажемо угроженим појединцима и породицама, али и здравствено превентивне активности у којима су предочене мере предострожности којима могу да се умање шансе да се лица заразе током пандемије. Солидарност у заједници је посебно важна у кризним ситуацијама, попут пандемије која није заобишла ни наш град. Јавила се нова категорија суграђана који су дуго били без посла, а потребе деце, старијих који имају здравствени проблем, читаве породице су још веће у таквим ситуацијама. Дуги низ година имамо донаторе који се сваке године јаве да поклоне нешто, попут пољопривредних газдинастава који су донирали поврће за Програм народне кухиње (Милинко Миливојевић и Пољопривредно газдинство „Липница“, фирме које су донирале посланице и једна која је поклонила нове панталоне за најугроженије појединце. Млади волонтери су помогли у тријажи и паковању 1463 пара панталона за најугроженије породице које су дистрибуиране у следеће приградске и сеоске средине: Г.Сабанта, Влакча, Десимировац, Чумић, Цветојевац, Шљивовац, Угљешница, Филип Кљајић и Пивара. У духу солидарности, акција „**Корпа доброте**“ је реализована 19.септембра у сарадњи са „Делта парком“ и „Темпом“ када смо сви заједно могли да подржимо оне људе који не могу увек да приуште себи и својој породици куповину у супермаркету. У „Корпи доброте“ су се нашле најважније животне намирнице, брашно, шећер, уље, тестенина, пиринач, а нису изостала хигијенска средства као и слаткиши намењени најмлађима. Дародавци су били и грађани који су у провидну кутију која је обележена знаком Црвеног крста убацивали и новац. Током акције „Селу у походе“ се посетило неколико угрожених породица и однети су пакети намирница са старије. Школе су прикупљале чланарине, ученици основних и средњих школа су давали свој допринос да се од прикупљених средстава помогне одређеним категоријама, посебно онима са здравственим проблемима. Тим поводом су просветини радници мотивисали ученике да купе стартне бројеве и учествују у хуманој акцији „Трка за срећније детињство“ а од прикупљених средстава Црвени крст је помагао угрожене породице.

Ове године, „Светски дан хране“, 16. октобар, обележен је под слоганом: „Гаји, храни, подржавај. Сви заједно. Наше акције наша су будућност“ са фокусом на смањење броја гладних. У тренутку када се наша земља и земље широм света баве пандемијом болести КОВИД-19 и њеним последицама, акценат је стављен на важност хране посебно за сиромашне породице у којима је пандемија довела до још израженије економске кризе. Црвени крст је уз помоћ донатора обезбедио подршку у здравим намирницама (млеко и воће) угроженим породицама са Програма народне кухиње, а у договору са сарадницима Прве техничке школе, ученици прехранбеног смера су организовали сликовиту презентацију о здравој храни и њен утицај на свакодневни живот људи. Уз помоћ дигиталне технологије су изнели занимљиве информације о начину производње, преради и конзумирању хране. Дугогодишња волонтерка Црвеног крста Крагујевац је присуствовала изложби и разговарала са младима о храни на којој су одрастале старије генерације, када није било брзе хране и напитака.

У шопинг центру "Крагујевац Плаза" 12. октобра је отворен "Празан бутик" (The Empty Shop)-хуманитарна акција, у којој грађани донарају своју очувану половну одећу за рањиве категорије становништва. Концепт "The Empty Shop-а", осмишљен је тако да бутик сваког дана буде отворен празан, а да се до краја дана његове полице напуне поклоњеном одећом и обућом која ће се дистрибуирати и након Месеца солидарности угроженим породицама за предстојеће зимске дане. Захваљујући подршци сарадника из Савета месних канцеларија и волонтера Црвеног крста Крагујевац, сва прикупљена

гардероба (2100 кг) до 17.октобра је подељена у 13 приградских и сеоских средина за 136 породица.

Последњег дана, **17. октобра је обележен „Светски дан борбе против сиромаштва“**. Да 870 оброка Програма „Народне кухиње“ буде разноврсније, компанија „Деа Балканина“ је донирала шлаг и слатке корпице, самостални пољопривредни произвођач Милинко Миливојевић- јабуке, „Фриком“ сладолед, а „Комтрејд“ – паштете и млеко. Уз подршку медија шира јавност је могла да препозна труд и борбу људи који живе у сиромаштву. То је била прилика да се чују њихове бриге и тренутак да се види да су активни у тражењу посла, да желе да промене свој живот и изађу из позиције у којој се налазе.

У складу са Планом рада Црвеног крста Крагујевац и Уговором о реализацији програма Црвеног крста Крагујевац у области здравствене заштите пројекат **„Храна на тачковима“** је настављен да се реализује и уз подршку донатора је обезбеђено и дистрибуирано 114 пакета хране и хигијене у 14 сеоских и приградских средина: Јовановца, Шљивовца, Бубња, Багремара, Станова, Ердеча, Вашаришта, Угљешнице и Опорнице, Баљковца, Пајазитова, Великог Шења, Дреновца и Чумића. Током јуна месеца је дистрибуирано 36 пакета за угрожене мештане Каменице, Великих Пчелица и

Горње Сабанте. То је укупно 150 пакета хране и хигијене. Крајем 2019.године, Лидл је покренуо велику кампању прикупљања намирница за кориснике хуманитарних програма Црвеног крста Србије у којој су се потрошачи позивали да купе и донирају производе. Акција под називом „Мала дела су велика ствар“ се реализовала и у нашем граду у оба маркета, у периоду од 28. новембра до 15.децембра 2019.године. Црвени крст Србије је започео сарадњу са компанијом Лидл а Црвени крст Крагујевац је у договору са сарадницима из националног друштва, доставио податке потребне за реализацију акције у Крагујевцу. У складу са капацитетима, договорено је да волонтери сваког викенда, дежурају у оба маркета у две смене. Током месец дана трајања акције, 16 младих волонтера, видно обележених, се смењивало на улазу у маркет, делило лифлете купцима и упућивали их на који начин могу да помогну. Артикли хране и хигијене су се одлагали у „корпе/кутије солидарности“ које су стајале у простору иза касе. Запослени у Црвеном крсту су у неколико наврата преузимали из Лидла мешовите производе уз записник о примопредаји који су доставили Црвеном крсту Србије. Након завршетка акције, волонтери Црвеног крста су помогли да се прикупљени мешовити артикли спакују у кесе које је донирао Лидл и уруче угроженим породицама. Број следовања која су формирана од донираних артикла је 114 и дистрибуирани у јануару месецу 2020.године. Критеријуме које смо формирали су били на основу предлога Центра за социјални рад, али смо у договору са сарадницима из месних заједница и дугогодишњим волонтерима помогли и породице лоше материјалне ситуације због које нису били у могућности да обезбеде неке основне животне потребе, а које су настале због губитка посла, рођења или школовања детета, болести или смрти члана породице и слично. Радило се о кризним ситуацијама у којима су се затекле и особе које имају приходе и нису корисници материјалног обезбеђења, али су њихови приходи ниски и нису довољни да задовоље основне животне потребе. Поред пакета прикупљених у акцији у Лидлу, породицама су однети слаткиши за децу, млеко у праху, играчке, одећа и обућа у складу са потребама.

Ову 2020. годину, памтићемо као годину обележену огромним искушењима и невољама. Зато је Црвени крст ове године послао поруку љубави и наде кроз реализацију акције **"Један пакетић много љубави"**. Црвени крст је имао на залихама 2300 новогодишњих честитки од прошле године тако да традиционалног конкурса и штампања честитки није било у складу са ванредним околностима. Ове године је Црвени крст од продаје честитки и уз подршку донатора („Комтрејд“ и „Трнава“) обрадовао 250 малишана, чији родитељи нису могли да им купе новогодишње пакетиће. Епидемиолошка ситуација је варирала из дана у дан и сусретали су се и запослени и волонтери са бројним изазовима. То је и за угрожене породице представљало додатни проблем, међу осталим егзистенцијалним проблемима са којима се свакодневно суочавају. Секретар Невенка Богдановић је током гостовања на телевизији Крагујевац, позвала појединце и фирме да се укључе у акцију и подсетила да су Нова година и Божић време радости и поклањања. Да их треба провести у кругу породице или са драгим људима којима могу поклонити честитке Црвеног крста Крагујевац. Захвљујући локалном суграђанину, пакетима хране су помогнуте 22 породице из сеоских и приградских средина, а 56 деце са новогодишњим поклонима које су млади волонтери спаковали из донације фирме Комтрејд а донатор заједно са сарадником Црвеног крста одвезао до породица.

Један број запослених у локалним компанијама је током године издвајао новчана средства за помоћ угроженим породицама. Свака посета угроженим породицама је била подстицај за нову посету, тако да је током године, само једна фирма "HÖDLMAYR" доо

помогла 4 породица са укупно 58.850,00 динара. Уз подршку суграђанке, Црвени крст је помогао 43 породице са храном за децу до 2 године старости. Црвени крст велику захвалност дугује суграђанима који су 2020. године донаирали укупно 344.186,00 динара у **27 касица Црвеног крста** за помоћ у реализацији социјалних активности. Веома значајни партнери су били медији, радио станице, интернет портали и телевизије, које су емитовале разне прилоге о животним причама људи и колико им значи подршка с обзиром на ситуацију у којој се налазе.

Програм бриге о старијима

У оквиру програма „**Помоћ телефоном**“ пружање психосоцијалне подршке путем телефона старијим, усамљеним и тешко покретним лицима. Програмом је обухваћено око 225 лица. Дванаест едукованих волонтера по утврђеном распореду је дежурало у Црвеном крсту и редовно их позивало, а за 6 месеци је обављено 1.170 позива. Осим психосоцијалне подршке прибављали су и пружали информације о условима за остваривање различитих видова социјалне помоћи: једнократне помоћи, остваривање права на туђу негу и помоћ, бесплатан одлазак на бањско лечење, смештај у Геронтолошки или Дневни центар, како конкурисати за ваучере, како електронским путем заказивати одлазак код лекара и слично. Како не би заборавили и најстарије суграђане на селу, посетили смо и помогли 23 социјално и здравствено угрожене породице. Реализована је дистрибуција половне гардеробе за 40 појединаца, разна помагала за 3 лица, дате су и пелене, као и пакети хране и хигијене из донација којима смо помогли 20 самачких породица, а активни волонтери су помогли током паковања.

У **Кутку за квалитетније старење**, који сваког уторка од 10 до 14 сати окупља у просеку између 70 и 80 чланова. У почетку већина чланова су били усамљена и социјално изолована лица, али концепција и садржаји које Кутак реализује привукао је и велики број лица са потпуном породицом, који желе да се квалитетно друже са вршњацима. У извештајном периоду, најважније реализоване активности су:

- редовна превентивно корективна гимнастика без обзира на здравствени статус и друге спортско-рекреативне активности у зависности од временских услова: пикадо, мини голф и пеналције,
- на очување здравља у трећем добу радило се континуирано. Прво овогодишње дружење са представницима Превентивног центра Дома здравља, било је у знаку обележавања Светског дана бубрега и чланови Кутка су доносили своје постојеће дијагнозе, како би са лекаром обавили консултације. У овом периоду свим члановима Кутка измерен је крвни притисак и ниво шећера у крви,
- примене здраве исхране и очувања физичког здравља. Иако је тема здраве исхране врло озбиљна, нутрициониста Превентивног центра представила је врло једноставно и у складу са намирницама са нашег поднебља уз дегустацију колачића које је сама припремила по рецепту који је јефтин и може га припремити свака домаћица. Због великог интересовања рецепти су умножени и подељени свим заинтересованим члановима.
- едукације и мотивације за активно старење и очување менталног здравља. Редовно коришћење штампе, решавање укрштеница, шах, игре меморије, квизови општег знања, слагалице, бинго су активности које упражњава већина чланова.
- волонтерске активности:
- редовно прикупљање чепова за квадриплегичаре,
- волонтери су имали 20 кућних посета корисницима програма Помоћ телефоном

У три месне заједнице: „Палилуле“, „Вашариште“ и „Центар“, организоване су чајанке, где се у просеку окупљало и квалитетно дружило по 30 најстаријих житеља. На иницијативу Црвеног крста Србије реализована је анкета за 5 старијих са градског и за 5 старијих суграђана са сеоског подручја, која је део истраживања о међугенерациској солидарности и очувању здравља у периоду ванредног стања, COVID 19. Истраживање се спровело у сарадњи са Кабинетом министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику Владе Републике Србије са којом Црвени крст Србије већ неколико година заједно ради на прикупљању података у вези живота старијих суграђана.

Како би скренули пажњу јавности на сложен проблем злостављања старијих, на Међународни дан борбе против насиља, 15. јуна, стручни сараник је гостовао на ТВ Крагујевац. Најважније активности група за самопомоћ односиле су се на одвођење старијих, болесних, социјално угрожених и усамљених лица код лекара, преузимање лекова и ситних поправки у кући, уплату рачуна за комуналне услуге. Новина је што су почели да носе и враћају књиге из библиотеке Кутка, корисницима Геронтолошког центра. Групе су највише биле активне током ванредне ситуације, јер су телефонским путем пружали психосоцијалну подршку и информације значајне за функционисање током пандемије COVID 19. У складу са одобреним средствима, чланови Кутка су имали послужење и освежење током свих активности. За активности у којима је био неопходан превоз волонтера за дружење са вршњацима и размену искустава, теренске посете старијих на селу, подршку је пружао Црвени крст Крагујевац у више наврата.

Пројекат „Снажнији и повезани“ Црвени крст Крагујевац који је започет 15. септембра, трајао је до 15. децембра 2020. године. На састанку Кутка за квалитетније старење који је одржан 22. септембра присутни чланови су упознати са новим пројектом који ће бити реализован „Снажнији и повезани“. Том приликом чланови су се изјаснили, коју обуку желе да прођу. Заинтересовани су били углавном за претрагу информација, коришћење вибера или скајпа, коришћење фејсбука, док за коришћење е-банкинг услуга нико није био заинтересован. Истог дана су започете обуке. Такође, је именовано 9 особа које ће први позивати учеснике телефонског круга, а 22. септембра волонтер Црвеног крста Крагујевац, психолог Милена Ненадић је урадила MMSE тест за 18 старијих особа. На почетку пројекта 90 старијих особа је урадило тест депресивности, који је поновљен на крају пројекта 15. септембра. Тестови су урађени телефонским путем. Током септембра и октобра у просторијама Црвеног крста Крагујевац, сваког уторка, одржавана је обука старијих у коришћењу дигиталних технологија у групама од по 5 учесника, у трајању од 1 сат, за четири групе. Услед пораста броја заражавања вирусом корона, у новембру и децембру обуке су реализоване у домовима старијих, тако што су волонтери одлазили код њих кући где су им помагали да науче да користе најчешће вибер, скајп апликације, коришћење фотоапарата, гугл претрага, коришћење друштвених мрежа, али и играње игрица. Током трајања пројекта, обуку коришћења дигиталних технологија прошло је укупно 90 старијих

суграђана. Како је обука морала да се спроводи у појединачно и у кућма старијих а не у групама, било је потребно доста времена да се остваре планирани циљеви, па је обављено мање обука, тако да су старији прошли само по две обуке, иако је планирано да прођу већи број обука. У септембру је одржано укупно 8 радионица на којима је присуствовало 40 старијих. У октобру је одржано 16 радионица на којима је присуствовало 80 старијих. У периоду од 1. новембра до 15. децембра реализовано је 60 појединачних обука у домовима старијих. Из спроведених обука издвајамо пар занимљивих прича: Након почетне обуке коју је прошао, волонтер и потпредседник Црвеног крста Крагујевац, др Љубиша Милојевић је припремио презентацију коју је приказао на 45. октобарским здравственим данима. Наиме, након почетне обуке др Милојевић је изразио жељу да научи како да направи презентацију за поменути догађај, па је уз помоћ волонтера и запослених успешно савладао коришћење PowerPoint програма. Волонтерка Драгица Драгољевић, председник комисије за прву помоћ и инструктор РППСО крагујевачке екипе прве помоћи, је своју обуку наставила долазећи у просторије Црвеног крста где је утврдила своје знање. Резултат њене обуке је снимање видео прилога за државно такмичење из прве помоћи, где је заједно са волонтерима припремала видео прилоге. У тренутку писања извештаја имали смо занимљив позив од госпође Распоповић Вере (77), која живи у селу близу Крагујевца-Баре, која је чула на телевизији да је Црвени крст издао приручник о коришћењу електронских услуга, па је хтела да се информише, како може да добије тај приручник. Госпођа већ зна да користи рачунар и интернет, па јој је објашњено како може наћи електронско издање приручника, а договорено је да њен син дође у Црвени крст Крагујевац, како би преузео приручник за њу.

Принцип телефонског круга је функционисао тако што је формирано 9 група од по 10 старијих особа. Деветоро старијих волонтера Кутка за квалитетније старење (који су иначе укључени у програме које ради Црвени крст) су започињали круг позивајући особу са списка, који је направљен на почетку пројекта. После разговора особа која је била позвана је позивала следећу особу са списка, разговарала са њом, и преносила разговор са претходном особом. Круг се затварао тако што је последњи на списку позивао првог са списка и преносио му информације које је добио од претходног саговорника, а волонтер који је на почетку круга је све те информације преносио сараднику Црвеног крста Крагујевац, који је имао детаљан преглед потреба старијих из свих 9 група. На основу тога прибављао тражене информације и достављао их старијима. Разговори у телефонском кругу су обављани уторком, четвртом и суботом. Током трајања пројекта обављено је укупно 37 кругова по 9 група што значи да је обављено укупно 3330 позива. Од тога у септембру 4 круга разговора, са укупно 360 позива; у октобру 14 круга разговора, са укупно 1260 позива; у новембру 12 круга разговора, са укупно 1080 позива и у децембру 7 кругова разговора са укупно 630 позива. Најчешћа питања и проблеми су били: Како да се смести у болницу старија особа која је болесна, Како да остваре право на новчану помоћ, туђу негу, где се пријавити за туђу негу и герентодомашницу; тражене су и информације о културним догађајима. Пошто су амбуланте на сеоском подручју престале да раде средином новембра, веома честа питања су била којој здравственој станици могу да се јаве у случају потребе. После завршеног телефонског круга, на основу разговора који су имали, старијим особама су по потреби достављани лекови које су волонтери подизали и достављали на основу рецепата, а неке од лекова Црвени крст је куповао и достављао старијима. Куповани су углавном витамини који се користе као превенција у борби против вируса корона. Такође, издавана су и помагала.

АКТИВНОСТИ ПОДМЛАДКА И ОМЛАДИНЕ

Активности Подмлатка и Омладине Црвеног крста у 2020. години су биле засноване на мотивацији деце и младих да се укључе у програме Црвеног крста Крагујевац, да кроз волонтерски рад дају свој допринос реализацији акција и пројеката, а тиме уједно и превенирају могуће проблеме код деце и младих. У активности Црвеног крста за Подмладак и Омладину, била су укључена деца и млади из: 22 основне и 9 средњих школа, 6 факултета, 16 вртића Установа за децу „Нада Наумовић“ и „Ђурђевдан“ и Омладинске теренске јединице Црвеног крста „Др Елизабет Рос“. У оквиру деловања Подмлатка и Омладине Црвеног крста, деца и млади су били учесници бројних активности, у различитим областима деловања. Пандемија КОВИД-19 вируса је обележила 2020. годину и променила цео свет. Потпуно измењен контекст образовања, рада, кретања и окупљања нарочито је погодио младе, као посебну друштвену категорију. У фокусу је било више области које значајно утичу на квалитет живота младих: рад и зараде, образовање, безбедност и понашање у току пандемије а самим тим и волонтирање. У току ванредног стања волонтери Црвеног крста Крагујевац су били у константном контакту са суграђанима како би им пружили подршку која је у том тренутку адекватна у односу, пре свега, на мере безбедности и сигурност како самих појединаца, породица тако и волонтера.

Већина старијих суграђана због ситуације у којој се налазе и социјалне искључености са којом су се суочавали неретко су имали отежан приступ институцијама здравственог система, што их је поставило у додатно отежан положај током пандемије Ковид- 19, али су им волонтери омладине највише помагали. Свакодневно су комуницирали са људима како би прикупили информације о неопходној помоћи коју су у складу са свим мерама безбедности у најкраћем року дистрибуирали.

Програм „**Зимујмо код куће**“ је детаљније описан у делу извештаја о социјалној делатности, а представља веома значајан рад са децом и младима из маргинализованих група, током зимског распуста.

У просторијама Црвеног крста Крагујевац 2. марта 2020. године одржана је **едукација едукатора из прве помоћи** за ученике средње Медицинске школе. Том приликом едукаторима је подељен санитарски материјал, скрипта прве помоћи, као и Дневник рада, како би едукација била што успешнија.

„**Пријем првака у Подмладак Црвеног крста**“ - Манифестација са традицијом дугом 38 година, због пандемије вируса Ковид-19, није могла да се реализује на традиционалан начин. Пријемом у Подмладак Црвеног крста, малишани се уче хуманости и спонтано уводе у програме и активности Црвеног крста, који су током читавог школовања стални пратилац и савезник школи у изградњи здравих и хуманих генерација младих људи. Уз подршку директора и сарадника из основних школа, ђацима првацима, приликом свечаног уручења књижица 28.јуна, дате су и чланске карте Црвеног крста Крагујевац чиме је симболично 1565 малишана из 80 одељења било примљено у Подмладак Црвеног крста. Сваки ученик првог разреда је добио и илустративну причу о настанку Црвеног крста како би им боље приближили идеју Анри Динана, оснивача Црвеног крста. Поред уручивања чланских карти, новим црвенокрсташима је прочитано и писмо Црвеног крста Крагујевац, где су позвани да погледају филм „Помоћко“, који говори о принципима Црвеног крста (који је за ту прилику постављен на сајт Црвеног крста Крагујевац) и да са својим радовима о Црвеном крсту и Помоћку могу учествовати на конкурс који је трајао до септембра 2020. године.

Традиционална акција „**Пакет за новорођену бебу**“ има за циљ промовисање снаге породице, топлог окружења, бриге и љубави према деци. Даривање беба рођених у „Недељи Црвеног крста“ је једна од најлепших активности и том приликом је Црвени крст скромним поклонима пожелио за 40 беба добродошлицу на овај свет. Због мера опреза, које су постојале, у овој акцији велику помоћ су нам пружили запослени у

породишту Клиничког центра Крагујевац. Наиме, они су поклоне које је припремио Црвени крст Крагујевац, уручили родитељима приликом изласка из породилишта. Програм „**Промоција хуманих вредности**“ Црвени крст Крагујевац реализује већ десет година, са циљем да помогне деци и младима да схвате да су они важан део заједнице, да одговорно понашање подразумева бригу о себи и другима и да развијањем толеренције на различитости можемо свет учинити бољим и лепшим. Током јануара и фебруара месеца су реализоване 4 радионице за ученике 3. разреда. Појам дискриминације едукатори су објаснили кроз активности радионице „Није лако бити различит“. Волонтери су приметили да малишани препознају ситуације у којима је различитост чест разлог за дискриминацију. У наредном сусрету сви заједно смо се „борили“ против предрасуда. Један од начина је да деца што боље упознају једни друге, да стекну лично искуство.

Током ванредне ситуације, едукатори Програма су се ангажовали да рад са децом наставе путем интернета уз подршку просветних радника и родитеља. Како не би заборавили шта су све у предходном периоду научили, мотивисали су децу да у „Недељи Црвеног крста“ путем ликовних радова који су стизали путем вибера или мејла, покажу шта им је до сада било најзанимљивије од реализованих модула. Показало се да Програм помаже деци да развију самопоуздање и креативност, кроз цртеже су изнели своје мишљење и показали велики таленат и способности.

Традиционални ликовни и литерарни конкурси су доказ да уметност има моћ да нас зближи, насмеје и покрене доброту. У 2020. години је расписано неколико уметничких конкурса а сваки ученик из основне или средње школе може да учествује на више њих. Први је ликовни на тему позитивности и гласи „Имам моћ“. У ово доба сви имамо моћ да помогнемо другима у невољи. Победничке цртежи ће се користити да од дечијих идеја створимо најбоље производе, који ће подржати крагујевачки Црвени крст да буде ту за људе у невољи. Други конкурс је на тему за „Сунчану јесен живота“. То је традиционална активност Црвеног крста и уз подршку просветних радника подстичемо ученике да буду креативни и својим радовима покажу да нису заборавили своје баке, деке старије комшије, рођаке, пријатеље јер су се током пандемије многи од њих осећали више усмљено него раније. Трећи конкурс је за све узрасте такође ликовни и литерарни на тему: „Толеранција је...“ - способност да се прихвати другачије гледиште, веровање, понашање и другачији начин живота. Четврти је на тему „Реци НЕ“ (алкохолу, цигаретама, коцки, дроги) - превенција болести зависности и ризичних понашања и оснаживање младих да се одупру наговорима на исте. Радове ће доставити после распуста, како би били презентовани на изложби „Хуманизам у дечијем стваралаштву“, а најбољи ће бити награђени и похваљени за труд 2021. године.

Заштитимо децу у саобраћају

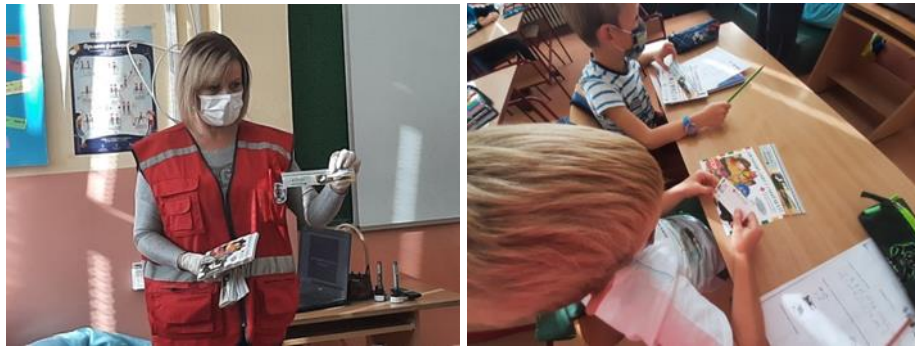
Околности настале услед пандемије корона вируса изазвале су потребу за специфичним начином реализације активности свих организација Црвеног крста у Србији.

Једна од значајнијих је и акција „Безбедност деце у саобраћају“, која се реализује од 1983. године у септембру и октобру месецу. Ученици првог разреда основних школа и предшколци имају прилику да кроз занимљиво дружење са волонтерима Црвеног крста и саобраћајним полицајцем науче како бити безбедан у саобраћају. Овогодишња израда програма акције захтевала је посебну пажњу, од броја група и одељења у школама па до обезбеђивања простора за одржавање предавања. Како су нам временске прилике то дозвољавале већину предавања ученици првог разреда и предшколци одслушали су у двориштима својих школа односно вртића, што је уједно и био најбезбеднији начин за спровођење акције по мишљењу Института за јавно здравље Крагујевац.

Укупно је одржано 134 предавања за 1374 ученика првог разреда и 895 предшколаца, а сусрети особља Црвеног крста и саобраћајног полицајца са свим

предшколцима и ученицима првог разреда, били су испуњени квалитетним садржајима и материјалима који доприносе учењу деце о правим хуманим вредностима, унапређењу саобраћајне културе и њиховој безбедности. Као и сваке године до сада, Црвени крст Крагујевца је уз подршку Града Крагујевца и компаније “Hodlmaуr” за све малишане обезбедио скромне, али веома корисне поклоне: распоред часова, лењир и налепницу за свеску са бројевима полиције, хитне помоћи и ватрогасаца. Овакви поклони имају за циљ да их свакодневно подсећају на научено и да сва правила понашања у саобраћају примењују на путу од куће до школе.

Поред ових поклона имали су прилику да добију лифлете који их подсећају колико је неопходно да редовно перу руке, носе маске, држе одстојање али и да одржавају хигијену простора у коме бораве са својим учитељима или васпитачима.

Једно од предавања медијски је пропратила Телевизија Крагујевац. Том приликом, о важности реализације ових предавања говорили су Тања Миленковић, портпарол ПУ Крагујевац, директор ОШ Станислав Сремчевић као и психолог Невенка Богдановић, секретар Црвеног крста Крагујевац која је послала јасну поруку и родитељима најмлађих учесника у саобраћају. Посебно је скренула пажњу на то да је узраст од 6 до 7 година најповољнији за учење и да родитељи такође треба да буду свесни колико је битно да дете што пре научи како да буде безбедно. Такође је напоменула да деца најбоље усвајају правила када им одрасли служе као пример, па је овим путем апеловала на све родитеље да управо они буду пример својој деци док ће Црвени крст и полиција настојати да додатно прошире знање о саобраћају код наших најмлађих суграђана.

Као што је на самом почетку речено, ова акција се по много чему разликује од дугогодишње праксе, па тако ове године неће бити организоване завршне свечаности које би подразумевале окупљање великог броја деце, родитеља, учитеља, васпитача и

представника Црвеног крста. Завршне свечаности замењене су ликовно-литералним конкурсом под називом «Шта смо научили о Црвеном крсту» и «„Саобраћај и ја“». Најбољи радови на ове теме биће објављени у дечијим новинама „Дечије искре“. Радови пристигли на ове теме показују колико су деца научила од саобраћајног полицајца и да им сада појам зебре, семафора, рефлектујућег прслука и слично није стран као и да схватају колико је битно поштовати правила док смо учесници у саобраћају. Посебно смо поносни на то што малишани све научено преносе својим родитељима и на тај начин показују како желе да апсолутно сви будемо безбедни у саобраћају.

Све ове године уназад у оквиру ове акције Црвени крст и саобраћајна полиција имају само један циљ а то је да заштите децу у саобраћају и да их учине што безбеднијим учесницима у саобраћају. У нашем граду у последњим годинама јако је мали број саобраћајних незгода у којима су учествовала деца, ови подаци додатно нас охрабрују да наставимо са реализацијом ове акције у нади да је управо она та која неким делом доприноси безбедности деце у нашем граду.

Хуманитарно-рекреативна акција „ЗА СРЕЋНИЈЕ ДЕТИЊСТВО“

Црвени крст Крагујевца је и ове, по свему судећи другачије године, реализовао традиционалну, 35. по реду, хуманитарно-рекреативну акцију „**За срећније детињство**“. Због тренутне епидемиолошке ситуације, а у складу са препорукама Института за јавно здравље Крагујевац, у име свих предшколаца и ученика крагујевачких основних и средњих школа на платоу испред Градске управе Града Крагујевца група младих је истрчала трку солидарности са поруком „**Наши другари нису сами**“. Школе су, поштујући мере безбедности организовале „Трку за срећније детињство“, током октобра месеца, промовишући хумане вредности у месецу солидарности.

Поред трке, као начина исказивања солидарности, са циљем промоције здравог начина живљења и бављења спортом, Црвени крст је за децу Крагујевца припремио бројне забавне и корисне садржаје попут: преглед зубића и саветовање родитеља од стране стоматолога, бојење бојанки, гађање пикада, трка у џаковима, набацивање на чуњева и лутка театар. Као и претходне године, цела манифестација се одвијала на простору испред Градске управе и у сарадњи са организаторима Осмог крагујевачког полумаратона.

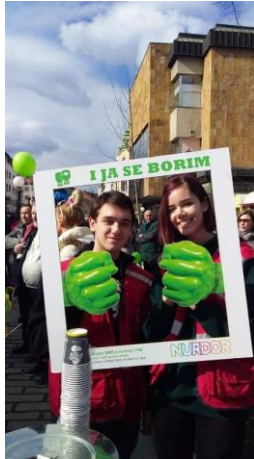

Омладинска теренска јединица „Др Елизабет Рос“

Чланови ОТЈ „Др Елизабет Рос“ су се у складу са епидемиолошком ситуацијом окупљали спорадично у просторијама Црвеног крста и наставили да учествују у припремама и спровођењу свих активности, настојећи да допринесу потпунијем остварењу циљева и задатака Црвеног крста. Неки волонтери су били верни учесници свих активности, или оних у областима рада Црвеног крста које их посебно интересују, а било је оних који се само повремено укључивали, у складу са својим могућностима.

На почетку 2020.године, 15.јануара је на основу Правилника о организовању и деловању младих именовани су за председника Омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“ Алекса Симовић, за потпредседника Анита Стојковић а за секретара Јован Симић.

Волонтери Омладинске теренске јединице су дали подршку НУРДОР-у на Светски дан деце оболеле од рака 15.фебруара

У акцији „Останите код куће“, Црвени крст Крагујевац уз помоћ локалне самоуправе и донатора је помагао породицама којима је помоћ у намирницама и хигијени најпотребнија. Град Крагујевац је у оквиру мера које предузима током ванредног стања а како би се помогло старијим и беспомоћним лицима, отворио Кол центар са бесплатним телефонским бројем 0800 112 113, поред тог броја, на располагању грађанима је био и број Црвеног крста Крагујевац, а 8 волонтера у кол центру Црвеног крста, примало је позиве за доставу намирница истог дана до 11 сати а затим су волонтери у неколико тимова одлазили у набавку у одређене трговинске радње и Апотекарску установу и до 16 сати достављали намирнице на адресе. Поред пријема потреба, млади обучени волонтери су пружали и психосоцијалну подршку. Сви волонтери су имали своју картицу са ознаком Црвеног крста, потписом и печатом Градске организације, како не би дошло до било какве злоупотребе. Приликом доставе намирница стриктно су се придржавали прописаних мера заштите, опремљени заштитним маскама и рукавицама. Уз појединачни фискални рачун волонтери су предавали намирнице са списка, а пензионери њима новац у износу фискалног рачуна. У складу са одлуком о продужетку забране кретања током викенда, најстарији грађани Крагујеваца куповину су могли обавити само викендом од 4 до 7 сати ујутру. Захваљујући волонтерима и припадницима Полицијске управе, акције куповине, под посебним условима за суграђане старије од 65 година, протицале су у најбољем реду. За 140 нових волонтера, акција је започињала у 3 сата када су у дворишту Црвеног крста преузимали маске и рукавице намењене старијим суграђанима за преко 60 малопродајних објеката, као и дезинфекциона средства за волонтере који су дежурали крај 22 банкомата. Волонтерима су се придруживале и познате личности Крагујеваца. Процењује се да је у свакој набавци било око 8000 пензионера, а банкомате је користило у просеку 330 старијих суграђана. У свим акцијама подршке било је ангажовано преко 200 волонтера.

У акцији „Останите код куће“ , Црвени крст Крагујевац уз помоћ локалне самоуправе и донатора је помагао породицама којима је помоћ у намирницама и хигијени најпотребнија.Симболичним уручењем чека у вредности 1.100.000 динара Невенки Богдановић секретару Градске организације Црвеног крста, Трговинско предузеће Трнава промет донирало је робу за најугроженије суграђане. Пакети су уз подршку младих волонтера најпре уручени суграђанима старијим од 65 година, који живе сами и немају помоћ млађих чланова породице, а на препоруку Центра за социјални рад и локалне самоуправе. Након тога, и другим осетљивим категоријама као што су вишечлане породице са децом, самохране мајке и наравно домаћинства са тешко болесним чланом породице.Такође је своју донацију у просторије Црвеног крста допремила и Спортска кладионица Моцарт. Од артикала хране и хигијене коју је донирао Моцарт у вредности од око шест хиљада еура волонтери Црвеног крста су направили 500 пакета које су према листи коју доставља Центар за социјални рад уручена грађанима којима је помоћ најпотребнија. Удружење „Банка хране“ у више наврата донирала намирнице воће и поврће, који су омогућили да кориснице Народне кухиње добију богатији оброк. Запослени у Управи за ванредне ситуације Крагујевац су донирали 50 пакета хране и хигијене.Поред наведених донатора, за време пандемије Ковид-19 својом хуманошћу су се истакли многи појединци у Крагујевцу.Тако су запослени (њих 427) у ЈКП „Шумадија“ уплатом добровољних прилога Црвеном крсту Крагујевац , обезбедили 77 пакета намирница и средстава за хигијену својим бившим колегама пензионерима. Био је ово добар пример како су компаније и њихови запослени, помагале својим колегама и пензионерима који су у стању социјалне потребе.Поред помоћи коју су намењене за грађане, на адресу Црвеног крста, стизале су и донације намењене волонтерима и запосленима, како би се заштитили од евентуалне заразе. Пословно удружење Клуб привредника и Полицијска управа Крагујевац су донирали заштитне маске одела, визире, који су искоришћене за волонтере на терену, а део је дистрибуиран фирмама и организацијама којима су биле потребне. Велики допринос, дао је Тржни центар Плаза, који је путем свог сајта позвао грађане да помогну, донирајући Црвеном крсту.

Током ванредно стање уведена је забрана изласка из стана/куће. Волонтери Црвеног крста су помагали да младић који има здравствених потешкоћа настави своју дневну рутину и заједно са њим су шетали. То су млади волонтери који су већ од раније сензибилисани за инклузивни приступ у раду са особама са инвалидитетом.

Чланови ОТЈ „Др Елизабет Рос“ су били током године учесници годишњег скупа младих волонтера у Свилајнцу (Јелена Јевтовић и Никола Максимовић) а онлајн су учествовали на редовној скупштини ОТЈ Црвеног крста Палилула (Јована Ранковић) и Црвеног крста Стари град (Милица Ђорђевић).

У Недељи Црвеног крста, млади из омладинске теренске јединице Црвеног крста Крагујевац су отворили Инстаграм налог. Прва објава која је постављена је спот „Keer slapping“, који су сами направили и објавили.

Учествовало је 52 волонтера у 6 санитарних обезбеђења као и у многим едукацијама из прве помоћи што је опширније описано у тој области. На семинару у простору Канцеларије за младе, на тему сексуално и репродуктивно здравље младих адолесцената 22. и 23. октобра су присуствовала 4 волонтера ОТЈ. Семинар је организовао Новосадски хуманитарни центар уз подршку УНФП-а и Министарства омладине и спорта. Првог дана је била тема "Степенице љубави" у којој се говорило о сазревању у сексуалном животу. Након тога су прешли на тему "Шта како и где" и ту су разговарали о пубертету, прихватању себе и свог изгледа, трудноћи и репродуктивним органима. Наредна тема је била "Све боје света" о сексуалној оријентацији и родном идентитету. Последња тема коју су обрадили првог дана семинара је била "Тајне мора" а реч је о табу темама о којима се много прича, а о којима се релативно мало зна. Другог дана су реализоване теме: "Тамна страна месеца" где су говорили о сексуалном насиљу, пристанку (сагласност) и безбедности од сексуалних напада и "Здравље на првом месту" о важности репродуктивног здравља. Едуковани волонтери ће своја знања пренети својим вршњацима.

У име Организације и саме Омладине, млади волонтери су положили венац на споменик стрељаним ђацима, 21. октобра а 11. новембра на Дан примирја у Првом светском рату, на Варошком гробљу у Крагујевцу, крај споменика чланицама британске медицинске мисије-Мејбл Дирмер, Лорне Ферис и др Елизабет Рос, положен је венац и одата почаст свим хуманистима који су страдали у том рату. Венац су положили волонтери Омладинске теренске јединице крагујевачког Црвеног крста, која носи име Елизабет Рос.

Едукација волнотера из области добровољног даваштва крви која је реализована путем електронског семинара који је припремио Црвени крст Србије, прошло је 23 волонтера омладинске теренске јединице „Др Елизабет Рос“.

Присутна је бојазан да је могуће да и у наредној години буде неповољна епидемиолошка ситуација која је узрокована појавом COVID-19. Уколико будемо суочени са препрекама, које су у вези са корона вирусом, а у правцу даљег спровођења програмских активности и акција кроз директан контакт са учесницима, Црвени крст ће размишљати о онлајн реализацији активности. Иако је мање пожељна опција, посебно када се ради о интерактивним активностима и групном раду, односно обукама и едукацијама, да су очекивани резултати рада теже достижни, у таквим приликама се може наметнути као једини модел деловања. Оно што је позитивно то је да овакав начин рада барем једним делом ангажује постојеће волонтере Црвеног крста и да за значајан број њих овај начин рада представља ново искуство.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Неговање и унапређивање контаката и сарадње са организацијама Црвеног крста, али и невладиним организацијама, удружењима, омладинским групама, донаторима и појединцима из других земаља, Црвени крст Крагујевца је наставио и током 2020. године, у складу са Планом остваривања међународне сарадње Црвеног крста Крагујевца у 2020. години и ванредном ситуацијом изазваном пандемијом вируса Covid 19 и наложеним мерама заштите.

Међународна сарадња Црвеног крста Крагујевца се реализује преко више међусобно усклађених програмских активности.

Циљ ове сарадње јесте да се унапреди рад Црвеног крста Крагујевац кроз размене искустава, програма, волонтера и организовање заједничких активности. Контакти и сарадња одржавани су са пријатељима и сарадницима из Црне Горе, Македоније, Републике Српске, Босне и Херцеговине, Чешке, Немачке, Швајцарске, USA, Канаде, Велике Британије, Шкотске и Аустралије.

Црвени крст Крагујевца и Град Крагујевац сваке године обележавају годишњицу смрти др Елизабет Рос, изражавајући поштовање и захвалност свим припадницима савезничких медицинских мисија које су се одазвале позиву Краљевине Србије у Првом светском рату.

Црвени крст Крагујевац и Јужноморавска регија имају сарадњу дужу од 15 година, захваљујући тој сарадњи група крагујевачке деце сваке године борави у чешком кампу Хутиско-Соланец.

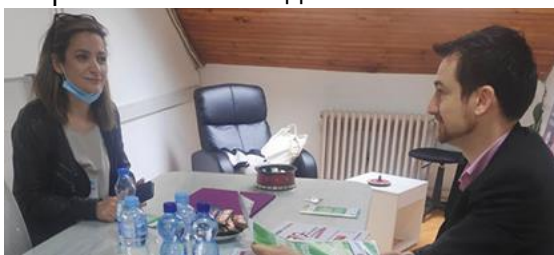
Међутим, због пандемије вируса Covid 19 и епидемилошких мера заштите, у 2020. години није одржан камп.

У периоду од 19-21. фебруара, Црвени крст Крагујевац посетили су предстваници Црвеног крста и Града Требиња. Циљ ове посете био је да се колеге из Требиња упознају са начином рада програма Школске ужине, коју Црвени крст Крагујевац, у сарадњи са Градском управом, споводи већ дуги низ година. Том приликом поред упознавања начина рада Црвеног крста Крагујевац, представници Требиња су се састали и са др Горданом Дамњановић, чланом Градског већа за здравствену и социјалну заштиту и директором ОШ „Радоје Домановић“ Миланом Вукашиновићем, и чују њихове савете везане за ову област.

Сарадник Црвеног крста је путем интернет платформе, 25. јуна, присуствовала међународном састанку који је предводио Ахим Риман из Немачке, а учесници су били из Србије, Украјне, Аустрије, Турске и Канаде. Након краћег предавања о очувању екологије, дискутовали су колико је важно да сваки појединац допринесе очувању планете и које су последице, посебно оне које се односе на повећану миграцију становништва услед климатских промена.

Саветовалиште за неформалне неговатеље дементних особа посетио је, 21 јуна други секретар Британске амбасаде Matthew Jordan и том приликом разговарао са секретаром Црвеног крста Крагујевац, о реализацији овог пројекта које Црвени крст Крагујевац реализује у сарадњи са удружењем Снага пријатељства Amity, а у оквиру пројекта „Родно одговорно управљање – Прерасподела неплаћеног рада“, који спроводи Агенција за родну равноправност и оснаживање жена (UN Women), уз финансијску подршку Велике Британије и Британске Амбасаде.

Била је то прилика да се секретар Црвеног крста захвали господину Jordan-у на донацији које Британска амбасада усмерила организацијама Црвеног крста које негују сећања на лекаре, медицинске раднике и волонтере, који су помагали српским рањеницама и српском народу и нажалост многи од њих су у тој борби против тифуса преминули. Донација је искоришћена за набавку униформи за 25 чланова омладинске теренске јединице.

С обзиром да је ово била прва посета господина Jordan-а Црвеном крсту, кратко је информисан о начину на који Црвени крст Крагујевца чува сећање на др Елизабет Рос и друге хероине и хероје из Велике Британије.

Луиз Милер, енглеска публицисткиња из Шкотске, упутила је скромну, али за Црвени крст, емотивно вредну донацију у новцу која је веома значајна у тешком времену, изазваном пандемијом вируса Covid 19.

Црвени крст Крагујевац се писаним путем захвалио Луиз Милер на донацији и обавестио је да смо обележили Дан примирја у Првом светском рату, посетили гроб наших хероина и поново подсетили јавност на њихова непроцењива дела, заслуге и жртву које су поднеле за српски народ, као и да смо веома поносни на њих, њихове потомке и њих који доприносе да њихова имена и дела живе и данас, након више од једног века.

Такође, вредна донација пристигла је крагујевачком Црвеном крсту од Jugendaktionsnetzwerk из Хановера у Немачкој, од дугогодишњег пријатеља Црвеног крста, Ахима Римана.

У својству физичког лица, новчану донацију у време пандемије вируса Covid 19, крагујевачком Црвеном крсту упутили су и Сунчица Гетер из Лондона, вишегодишњи сарадник и донатор Црвеног крста Крагујевац, као и Кристина Тубић и Denis Karch из Манхајма у Немачкој.

У активностима поводом међународне сарадње ангажовано је укупно 22 волонтера, чији се допринос огледа у 132 сата волонтерског рада.

Током децембра месеца, а на предлог генералног секретара, секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је учествовала у интервјуу који је направила консултанска кућа "Catalyst" везано за информације о истраживању тржишта у Србији за прикупљање средстава и мобилизацију ресурса. Организација Црвеног крста Крагујевац је била једна од две организације Црвеног крста Србије које у учествовале у овом интервјуу.

СЛУЖБА ТРАЖЕЊА

Служба тражења Црвеног крста Србије је прилагодила своје редовне активности током ситуације изазване пандемијом вируса Covid 19, поштујући опште одредбе које важе током проглашеног ванредног стања у Републици Србији, а уважавајући заједничку изјаву директора Међународног комитета Црвеног крста и Франческа Рока, генералног секретара Међународне федерације друштава Црвеног крста и Црвеног полумесеца, где је истакнуто да су активности успостављања породичних веза јединствен и неопходан део заједничког одговора Покрета на Covid 19.

Како су опште мере заштите подразумевале забрану кретања током дела дана, односно ограничено окупљање контаката, Службе тражења организација које су у саставу Црвеног крста Србије су обавештене о следећем:

- Све активности успостављања породичних веза укључујући саветовање и подршку у случају прекинутог контакта међу члановима породица обављају се искључиво телефонским путем и путем електронске поште,
- Захтеви за тражење прихватају се искључиво електронском поштом/мејлом уз обавезну сагласност тражиоца (формат сагласности доставља се директно тражиоцу по упиту и потреби)
- Издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији у периоду Другог светског рата је обустављено у време вандерног стања.
- Такође, грађани који су изгубили контакт са сродницима, а имају потребу да покрену тражење својих сродника у иностранству, могу се обратити Служби тражења Црвеног крста Србије радним данима, од понедељка до петка.

Служба тражења Црвеног крста Крагујевца је и током 2020. године спроводила своје активности у оквиру Координационе канцеларије, једне од укупно 5 канцеларија формираних на територији Србије.

Активности канцеларије Службе тражења у Крагујевцу

Активности Координационе канцеларије Службе тражења у Крагујевцу	Број активности у 2018. год	Број активности у 2019 .год	Број активности у 2020.год
Захтеви за покретање мирнодобских тражења	1	2	/
Захтеви за покретање тражења у оружаним сукобима на територији бивших југословенских република	/	/	/
Захтеви за издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији (Други светски рат	1	3	/
Број лица која су посетила Службу тражења у циљу решавања предмета	2	2	/
Број обављених телефонских разговора у циљу решавања предмета	8	5	4

Из табеле приказаних активности Службе тражења Црвеног крста Крагујевца, види се да у 2020.години није уопште било Захтева за тражења несталих лица, било у вези са мирнодобским тражењима, тражењима у оружаним сукобима, као ни Захтева за издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији током Другог светског рата.

Када је реч о мирнодобским тражењима, сматрамо да током 2020.године није било Захтева због опште усредсређености грађана на спречавање пандемије вируса Covid 19 и санирање последица.

Такође, током 2020.године није било ни Захтева за издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији током Другог светског рата, јер је издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији у периоду Другог светског рата обустављено у време вандерног стања.

У 2020.години није било посета лица у оквиру Службе тражења због ванредне ситуације узроковане вирусом Covid 19, наложених епидемиолошких мера и упутства да се захтеви за тражење прихватају искључиво електронском поштом/мејлом уз обавезну сагласност тражиоца.

Незнатно је смањен број телефонских разговора у циљу решавања предмета у односу на 2019.годину, што такође објашњавамо фокусом пажње грађана на настали проблем пандемије вируса.

У активностима Службе тражења током 2020. године учествовало је 19 волонтера, 8 мушкараца и 11 жена, међу којима није било лица старости до 30 година, њих 17 старости је између 31 и 64 године, и 2 особе старије од 65 година.

До краја 2020. године мигранти се нису обраћали за помоћ Црвеном крсту Крагујевца.

Имајући у виду повећан број нерегуларних миграната који су ушли и улазе у Републику Србију у намери да дођу до коначних одредишта, земаља западне Европе, и увећан број раздвајања породица на миграторном путу, Служба је радила на унапређивању процедура за поступак тражења, уважавајући специфичности захтева за тражење сродника у категорији нерегуларних миграната, а у складу са Стратегијом Покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца, а у циљу ефикаснијег одговора на новонастале потребе.

У марту месецу 2020.године у Врњачкој Бањи одржана је **едукација из области Службе тражења и успостављања породичних веза са нагласком на нерегуларне миграције и Кодекс понашања у заштити података.**

Обука је намењена координаторима канцеларија Службе тражења и сарадницима који спроводе активности успостављања породичних веза у организацијама Црвеног крста у градовима и општинама где се налазе центри за прихват миграната и центри за азиланте.

Обуци је присуствовала Светлана Волкановска Ђокановић, стручни сарадник за правне, опште и послове Службе тражења и координатор Координационе канцеларије Службе тражења у Крагујевцу.

У вези са дописом Службе тражења Црвеног крста Србије којим је информисала Службу тражења Црвеног крста Крагујевац, да им се Архив Аролсен у Немачкој обратио молбом да покушамо пронаћи потомке Десанке Живановић, ради компензације фирме наследницима лица која су била на присилном раду, обавестили смо Црвени крст Србије да се Служба тражења Црвеног крста Крагујевац обратила већем броју институција и појединаца, али за сада нисмо дошли до потребних информација.

Од Историјског архива у Крагујевцу смо незванично добили информацију да, на основу расположивих спискова из 1937. године, Десанка Живановић није живела да адреси Пашићева 5 у Крагујевцу (овој улици је до данас више пута мењан назив, па је „тражење“ настављено и даље).

Координациона канцеларија Службе тражења

Координациона канцеларија Службе тражења Црвеног крста Србије је формирана 2007. године у циљу боље координације и ефикаснијег рада Служби тражења 23 организације Црвеног крста, са седиштем у Крагујевцу.

Координациона канцеларија у Крагујевцу евидентира захтеве за покретање тражења несталих лица у оружаним сукобима, мирнодобским тражењима, захтеве везане за Други Светски рат, обавља разговоре са лицима која посете Службу тражења у циљу решавања предмета и обавља телефонске позиве у вези са питањима из мандата Службе тражења.

До краја 2019. године, Црвеном крсту Србије и координационим канцеларијама било је доступно укупно 1.459 предмета – досијеа несталих лица на подручју бивших југословенских република.

У току 2020. године у оквиру Координационе канцеларије реализоване су следеће активности:

Активности Координационе канцеларије Службе тражења у Крагујевцу	Број активности у 2018.год	Број активности у 2019.год	Број активности у 2020.год
Захтеви за покретање мирнодобских тражења	2	2	/
Захтеви за покретање тражења у оружаним сукобима на територији бивших југословенских република	/	/	/
Захтеви за издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији (Други светски рат)	3	3	/
Издате потврде о времену проведеном у заробљеништву и интернацији	3	3	/
Број лица која су посетили Службу тражења у циљу решавања предмета	24	24	/
Број обављених телефонских разговора у циљу решавања предмета	35	35	9

У оквиру Координационе канцеларије Службе тражења није било активности осим обављених телефонских разговора у циљу решавања предмета, на основу Упутства Службе тражења Црвеног крста Србије, да се све активности Службе тражења обављају искључиво телефонским путем или путем електронске поште (Издавање потврда о времену проведеном у заробљеништву и интернацији у периоду Другог светског рата је обустављено у време вандерног стања).

Број обављених телефонских разговора у циљу решавања предмета је знатно смањен у односу на последње две године, што такође објашњавамо фокусом пажње грађана на настали проблем пандемије вируса.

Службе тражења организација Црвеног крста у саставу Координационе канцеларије у Крагујевцу, достављају своје тромесечне извештаје о раду Координационој канцеларији, на основу којих Канцеларија израђује збирни извештај и доставља га Служби тражења Црвеног крста Србије. Током четири извештајна периода, у месечном просеку је 15 организација у саставу Координационе канцеларије достављало тромесечне извештаје о раду (од укупно 23), у 4 организације (у месечном просеку) су се спроводиле активности Службе тражења, док у преосталих 11 нису.

Организације у саставу Координационе канцеларије Службе тражења у Крагујевцу нису имале сугестије у вези са радом Службе тражења.

Црвени крст Крагујевца је и ове године обележио **30. август – Међународни дан несталих лица.**

Црвени крст Крагујевца је и ове године обележио 30. август - Међународни дан несталих лица, с обзиром на то да Црвени крст Крагујевац поклања посебну пажњу решавању питања несталих лица у оружаним сукобима, као хуманитарном питању од непроцењивог значаја за породице несталих.

Решавање судбине несталих лица је приоритетна активност Службе тражења Црвеног крста Крагујевац.

Од избијања сукоба Црвени крст је био уз породице несталих и пружао им потребну подршку и помоћ, што ће наставити и убудуће да чини.

Саопштење за јавност о обележавању Дана несталих лица, као и спот о несталим лицима, Црвени крст је доставио Телевизији Крагујевац, која их је емитовала у својим емисијама током читавог дана.

Такође, Светлана Ђокановић, координатор Канцеларије Службе тражења, дала је изјаву за Телевизију Крагујевац, поводом Дана несталих, која је емитована у емисији „Хроника“, 30.8.2020.године.

Саопштење за јавност о обележавању Дана несталих лица емитовано је такође и на порталу „Великипарк“.

На Facebook страници Црвеног крста Крагујевца постављена је информација о обележавању Дана несталих.

Објаве Саопштења за јавност, прилози у медијским емисијама и текстови на Порталима, поводом Дана несталих, доступни су на следећим линковима:

- Телевизија Крагујевац (ТВ спот и Саопштење за јавност):
- Портал Великипарк- <https://www.velikipark.com/vesti/30-ti-avgust-medjunarodni-dan-nestalih-lica/>

Поводом обележавања Међународног дана несталих лица, 28.8.2020. године, поред канцеларија Службе тражења у Црвеном крсту Ниша, Инђије и Куле, у којима су чланови породица несталих испричали трагичну причу о нестанку својих ближњих, из канцеларије Службе тражења Црвеног крста Крагујевац, обратила се чланица породице несталих лица, Нада Васојевић, која је путем скајпа укључена у конференцију за штампу у Прес центру Удружења новинара Србије. Ову конференцију иницирао Међународни комитет Црвеног крста са седиштем у Београду.

Према подацима Службе тражења Црвеног крста Србије, кроз базу Међународног Комитета Црвеног крста и Црвеног крста Србије прошло је 3.425 несталих лица (захтеви тражилаца који живе на територији Србије и који су покренули тражење у Црвеном крсту), од тога је затворених 2.286 и још актуелних 1.139.

Од 1139 отворених предмета, 567 су везана за сукоб у Хрватској, 185 за сукоб у Босни и Хецеговини и 387 за сукоб на Косову и Метохији.

У бази Црвеног крста Србије активно је још 387 предмета везаних за лица нестала на Косову и Метохији чије породице живе у Републици Србији.

Од преузимања базе за нестала лица од Међународног Комитета Црвеног крста (од 2009-2011.године) у Црвеном крсту Србије отворена су 22 нова случаја.

Координационој канцеларији Службе тражења у Крагујевцу поднети су захтеви за тражење 120 лица, која се воде као нестала.

БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Црвени крст Крагујевац дуги низ година успешно реализује Програм борбе против трговине људима, и то кроз вршњачку едукацију. Информативне радионице се спроводе читаве године и врше се по јасним модулима који су прилагођени разним узрастима. Како би све активности протекле успешно, Црвени крст је организовао још једну обуку за младе едукаторе. Семинар је реализован по стандардизованој методи, креираној од стране Црвеног крста Србије, што подразумева да је сваки полазник/ца добио исто знање без обзира из ког је места или у коју школу иде, како би то знање што боље пренео/ла на друге. Семинар који је организован у суботу и недељу, 22. и 23. фебруара

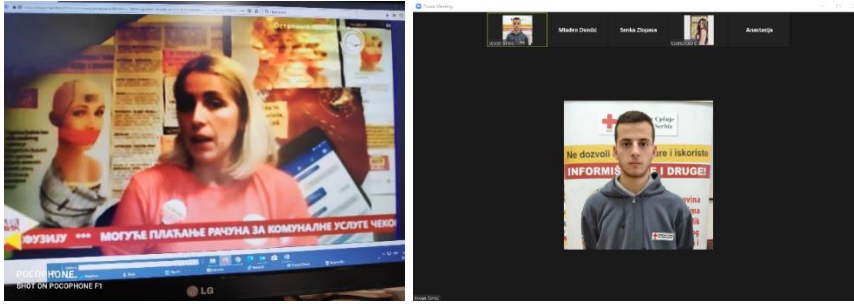
је успешно реализован за 27 полазника уз подршку тренера Јована Симића из Крагујевца, Јоване Анђелић из организације Црвеног крста Стари град и Меланије Ружић из Црвеног крста Зрењанин. Њихово излагање, илустровано примерима из праксе као и информације везане за проблем трговине људима, додатно су мотивисали младе волонтере да буду веома активни током предавања.

На позив колега из Црвеног крста Србије, две сараднице из Црвеног крста Крагујевац су присуствовале семинару на Златибору у периоду од 4. до 6. марта, са циљем размене искустава, како смањити ризик, препознати знакове трговине људима и безбедно поступити. Рад је био усмерен на правне основе за спречавање трговине људима, на прелиминарну индетификацију од стране професионалаца или волонтера као и на улогу Црвеног крста у Програму. Све присутне колеге су биле заинтересоване да чују више информација-како приступити жртвама и адекватно реаговати и помоћи. Значајан део је посвећен и размени искустава у раду организација које спроводе Програм и на који начин може да се он унапреди.

Организација Црвеног крста Крагујевац се и ове 2020. године укључила да обележи **30. јули Светски дан борбе против трговине људима**. У циљу подизања свести о овој сложеној теми сходно тренутној ситуацији са пандемијом, координатор програма је гостовала на телевизији Крагујевац, а млади волонтери су одржали информативну радионицу путем интернет платформе за 16 младих између 16 и 25 година старости. Циљ је био да се информише што већи број оних који су у потенцијалном ризику, да им се пруже неопходне информације како би избегли да им се десе нека негативна искуства. Трговци људима покушавају да искористе постојеће стање да се прилагоде новонасталој ситуацији како би нашли нове начине и канале за трговину људима. По последњим истраживањима је тешко да се утврди да ли је дошло до пада или раста кријумчарења и трговине људима. Нису примећени случајеви сексуалне експлатације за онлајн услуге као што је то случај у неким земљама Европе, али је порастао број позива организацијама које пружају помоћ у вези са трговином људима. Често су се јављале особе које нису имале проблем са трговином људима, већ су звале због последице стреса од тренутне ситуације. Пажња Црвеног крста Крагујевац је окренута ка превенцији и едукацији потенцијалних жртава у новом пандемијском окружењу. Иако је смањен број миграната и избеглица на Балкан, званична саопштења указују да полицијске службе и даље бележе случајеве недозвољеног прелаза границе и кријумчарење људи. Познат је случај радне експлоатације на једном пољопривредном газдинству у нашој земљи што говори да је тема увек актуелна.

Црвени крст Крагујевац је посредством Црвеног крста Србије а уз подршку донатора UNWOMAN поделио 54 пакета за социјално угрожене жене од тога су 2 биле сексуалне раднице а 13 жена су жртве насиља које се по критеријумима могу сврстати у ризичну групу потенцијалних жртава трговине људима

У оквиру пројекта „Од опасности до сигурности: „Унапређење заштите жртава трговине људима у Србији“, који спроводе Међународни комитет спаса, Удружење грађана „Атина“ и Локални тим за борбу против трговине људима, а уз подршку Стејт департмента, наставио је мотивисање заједнице у борби против трговине људима, како би поруке допрле до што већег броја суграђана, а стручна јавност се мотивисала на веће учешће. За потребе реализације пројектних активности, Црвени крст Крагујевац је одштампао промотивни и едукативни материјал (лифлете, плакате, постере, ролуп). Уследило је онлајн предавање, 14.октобра, у просторијама Градске управе, професора Слободана Савића на тему „Едукацијом против трговине људима“ за све чланице локалне мреже и представнике медија. Сви учесници су у својим организацијама урадили кратку анкету, чији резултати су презентовани на панел дискусији 16. октобра, у просторијама Црвеног крста Крагујевац.

Модератор панел дискусије је изнела податке да је од 86 испитаника 76 одговорило да постоји проблем и у нашој земљи, на питање да ли знају да наведу неки облик трговине људима, највише је одговорило да је то сексуална експлоатација а затим радна и просјачење, а на питање којој организацији или институцији би пријавили случај трговине људима, 74 испитаника је рекло полицији. Након тога, водила се дискусија у правцу размене информација о будућем раду и активностима мреже (планира се да се чланице мреже састају на свака три или четири месеца у циљу размене информација). Након једночасовне дискусије организована је конференција за медије на којој су изнети закључци. У недељу је заједнички обележен **18 . октобар – Европски дан борбе против трговине људима** у „Плаза“ центру. Члан градског већа је са члановима „мреже“ и волонтерима Црвеног крста, у простору „ТЦ Плаза“ информисала посетиоце о овој теми уз информативни материјал. Истог дана на локалној телевизији Крагујевац – РТК, је емитован видео спот на тему трговине људима, а 19. октобра гост је била координатор програма Марија Ђоковић која је најавила реализацију информативних радионица за различите циљне групе становништва, које ће све до 30. јула 2021. године, Светског дана Борбе против трговине људима, спроводити волонтери Црвеног крста.

Стручни сарадник, Агата Живојиновић, је 26. и 27. новембра, присуствовала онлајн обуци коју је организовала НВО Атина- координациони и комуникациони одговори у борби против трговине људима. Током 2020. године спроведено је укупно 64 информативних радионица где је обухваћено 1877 ученика у основним и средњим школама.

ДЕЛОВАЊЕ У НЕСРЕЋАМА

Деловање у несрећама и припрема за деловање у несрећама су веома важне области рада Црвеног крста. Наша организација је једна од осам организација Црвеног крста Србије, која има Окружну јединицу за деловање у несрећама и има потребну опрему, што јој омогућава да буде оперативна и ефикасна у пружању подршке Заводу за хитну медицинску помоћ и формирање пунктова за „транспортну тријажу“, код масовних несрећа.

Почетком марта месеца 2020. године, потврђен је први случај корона вируса у Србији. Тим поводом, 12. марта је одржана ванредна седница Савета за здравље града Крагујевца, којој је присуствовао и тадашњи градоначелник Радомир Николић. Главни циљ је био да се спречи паника и да се грађани што боље упознају са чињеницом шта је корона вирус и како се може спречити зараза.

Том приликом секретар Црвеног крста Крагујевац, Невенка Богдановић је информисала чланове Савета да Црвени крст, континуирано, од фебруара месеца, на пунктовима Народне кухиње, едукује примаоце хране о важности одржавања хигијене руку.

На првој седници Кризног штаба града Крагујеваца, Црвени крст Крагујевац је добио задатак да мобилише што већи број волонтера, који би помогли пре свега грађанима старијим од 65 година, као и да припреми едукативни материјал под називом „Остани код куће“. За ту прилику Црвени крст Крагујевац је дизајнирао мајице, под овим слоганом, које су носили волонтери. У новонасталој епидемиолошкој ситуацији Кризни штаб града Крагујеваца је у сарадњи са стручњацима из Института за јавно здравље, Црвеног крста Крагујеваца, уз финансијску подршку Дуо Дигитал Медиа и штампарије Графостил, а у складу са препорукама Светске здравствене организације, приредио водич кроз корону „Будимо одговорни“ које је добило бесплатно 60 хиљада породица у Крагујевцу.

Водич који уз једноставна упутства сликовито илуструје оно што грађани могу да учине како би сузбили ширење коронавируса, садржи кратка, питка и једноставна упутства: који су модели ширења, како се ширење спречава, како се правилно користе маска и рукавице, шта у случају самоизолације, препоруке за послодавце, за свакодневни живот, за најстарије и важне телефоне. Имајући у виду да са короном морамо живети, водич представља корак напред ка унапређењу квалитета живота свих нас, јер уколико желимо да заштитимо себе и своје намилије морамо да знамо да је кључ у нашим рукама.

Од почетка кризе изазване пандемијом вируса КОВИД-19, Црвени крст Крагујевац је реализовао активности за подршку свим суграђанима, а посебно најугроженијим категоријама. Те активности су остварене уз ангажовање 220 волонтера и 15 професионалних сарадника. У условима ванредног стања у периоду од 16. марта до 10. маја 2020. године, помоћ је била у виду топлог оброка народне кухиње, затим помоћ старијим лицима која су током ванредног стања била најугроженија и пружања психосоцијалне подршке грађанима којима је било ограничено кретање. Волонтери Црвеног крста свакодневно су комуницирали са грађанима, испоручивали им лекове, намирнице и друге потрештине и помагали им да успоставе контакт са здравственим установама.

Програм народне кухиње се реализовао 6 дана у недељи, припремало се и дистрибуирало 870 топлих оброка на 6 пунктова у граду а за појединце који су били старији од 65 година или су имали здравствене проблеме и нису могли да долазе по оброк, волонтери су им носили на кућну адресу. У питању је било 20 породица које живе у удаљеним приградским и сеоским срединама. Упаковани оброци у термо посуде, обезбеђене из донације, су вожени до крајњих корисника аутомобилом, или су млади волонтери носили пешице у зависности од места боравка породица. Укупан број оброка достављених на кућну адресу у извештајном периоду је 1207. Помоћ старијим грађанима се огледала у томе, да су волонтери који су дежурали поред новоформиране линије „кол центра“, разговарали са суграђанима, записивали њихове потребе и прослеђивали стручним сарадницима, који су активност даље реализовали. Кроз међусекторску сарадњу контактирани су сарадници из одређених маркета и апотекарске установе, ситуационог центра, полиције, мејлом је достављан списак потрештина, а затим су их волонтери преузимали и дистрибуирали на основу плана. Укупно је било 3182 позива а 744 реализованих радних налога за куповину намирница / лекова грађанима који нису били у могућности да излазе током хитне фазе деловања. За 760 особа су током теренског рада дате основне информације о корона вирусу и превентивне мере спречавања ширења заразе (одржавање физичке дистанце, прање руку, ношење заштитне опреме). Укупан број грађана којима је пружена психосоцијална подршка

телефоном у извештајном периоду је 1297, а старији чланови Кутка су били у редовном контакту путем телефона, где се њих 80 међусобно чуло кроз телефонски круг подршке.

Радило је и Саветовалиште за неформалне неговатеље зависних особа за прерасподелу неплаћеног рада – свакодневно, путем телефона је пружана помоћ и савети неговатељима дементних особа, особа са инвалидитетом и са другим здравственим проблемима, а услугу је користило 131 лице; обезбеђиване су дозволе за кретање члановима породице који брину о непокретним особама; волонтери су дежурали код банкомата у периоду када је старијим суграђанима био дозвољен излазак делили рукавице и средства за дезинфекцију руку. Црвени крст Крагујевац је наставио да ради процену потреба угрожених људи како би ефикасније планирали и пружили помоћ тако да је од марта до децембра 2020. године реализовано више различитих задатака.

Реализација задатака Црвеног крста Крагујевац за период од марта до децембра	Опис активности
Подршка локалном здравственом систему	Уношење података (4 волонтера) о КОВИД 19 тестираним лицима, пружена помоћ у топлим напицима, соковима, води, јастуцима, ћебићима и чаршавима, у Клиничком центру је ангажовано 39 волонтера медицинске и немедицинске струке
Информисање заједнице о корона вирусу и промовисање превентивних мера спречавања ширења заразе (физичко дистанцирање, прање руку, ношење заштитне опреме)	Број особа којима је током теренског рада дате основне информације је 1350, а укупан број особа којима је подељен лифлет 3700
Успостављена инфо линија за подршку грађанима	Пружена психосоцијална подршка за 2297 лица
Број утрошених сати волонтера у реализацији активности	7200 сати волонтерског рада
Број пређених километара у реализацији задатака	Пређено 15817
Подељене заштитне маске	37 762 комада
Подељене заштитне рукавице	2635 комада

У реализацији помоћи становништву, помогли су следећи донатори:

Назив донатора	Назив артикла	Количина
Транава промет	Пакети хране и хигијене	1000
Моцарт посластичарница	Пакети хране и хигијене	500
Морава	Пакети хране и хигијене	100
Уницеф	Едукативне играчке	125
Министарство за рада, запошљавање борацка и социјална питања	Пакети хране и хигијене за породице из субстандардних насеља	700
UNWOMEN	Пакети хране и хигијене за жене	99
УНФПА	За старије суграђане пакти хиг.	150
УНИЦЕФ	За хранитељске породице пакети хигијене	69
ИНТЕРКОМЕРЦ	Пакети храна е и хигијене	271
ОСД	Пакети хигијене за старије	100
Немачки Црвени крст	Пакети хигијене за самохрана старачка домаћинства, породице без сталних прихода,	200
ГИЗ	Пакети хране и хигијене за угрожене породице које имају инвалидно лице и ромске породице	240

С циљем да помогне социјално угроженим породицама да што лакше преброде кризу изазвану епидемијом корона вируса, пројекат Немачке развојне сарадње „Инклузија Рома и других маргинализованих група у Србији“ је у сарадњи са Црвеним Крстом Србије, донирала пакете хране и хигијенских средстава породицама које живе у подстандардним ромским насељима и другим социјално угроженим породицама у Крагујевцу. Реализација пројекта је започела формирањем имплементационог тима у чијем саставу су поред сарадника Црвеног крста Каргујевац били координатор за ромска питања, ромска медијаторка и представнице локалне самоуправе и Центра за социјални рад. Заједно је сачињен план акције који је дефинисао све кораке како би се пројекат реализовао у договореном временском оквиру и како би се према критеријуму селектовали корисници. Уследило је мапирање породица према следећим индикторима:

- породице без прихода
- породице са приходима мањим од износа новчане социјалне помоћи
- самохране ромске породице и породице особа са инвалидитетом
- вишечлане породице са децом или старијим особама
- породице са чланом који је хронично болестан

На основу резултата теренске процене потреба, направљена је финална листа примаоца помоћи за 67 породица. Имајући у виду да је право на доступност хране и задовољење основних хигијенских потреба од посебног значаја у ситуацији узрокованој пандемијом вируса COVID-19, дат је заједнички допринос умањењу проблема социјално угрожених породица, пружањем неопходне и хитне помоћи. Овом интервенцијом је настојано да породицама у ромским насељима, али и другима, олакшамо да превазиђу период који захтева велику опрезност и заштиту. Такође, циљ је и да се подигне свест о важности примене основних хигијенских мера, које су најефикаснији начин у спречавању ширења заразе, стога су мере информисања ромске заједнице о превентивним мерама, прописима и процедурама везаним за COVID-19 спроведене поделом лифлета и заштитних маски током дистрибуције помоћи. Акција поделе пакета социјално угроженим породицама у овим насељима и шире, трајала је три месеца, а током овог периода је подељено 240 пакета хране и 240 пакета хигијене.

Фирма SINGLETON SOLUTIONS GMBH из Крагујевца, донирала је радне столице за децу из угрожених породица и столове за унапређење рада Кутка за квалитетније старење, као и за само функционисање Црвеног крста. Бројни наши грађани, својим новчаним донацијама, помогли су спровођење активности у вези са сузбијањем ширења болести COVID-19. Један наш суграђанин је за те потребе донирао Црвеном крсту помоћ, коју је Министарство финансија дало свим пунолетним становницима Србије. Зхваљујући донацији Инвестиционог фонда NEPI, а посредством румунског Црвеног крста, обезбеђена је заштитна опрема за волонтере и кориснике народне кухиње, и помоћи. Поред бројних правних субјеката, вртића, удружења грађана, ресторана, хотела, подружница, подршку за функционисање Црвеног крста и спровођење активности у вези са сузбијањем ширења болести, помоћ су послали и дугогодишњи пријатељи Црвеног крста: Луиз Милер из Велике Британије и Сунчица Гетер из Лондона и Ахим Риман из Хановера. Укупно је прикупљено 469.838,00 динара. Црвени крст је обезбедио заштитну опрему за волонтере, и кориснике Народне кухиње и социјалне помоћи. Зато су наведене донације грађана, правних субјеката и удружења изузетно вредне, јер су помогле да ни једног тренутка не останемо без заштитне опреме.

У оквиру одговора на COVID-19, Црвени крст Србије остварио је подршку Немачког Црвеног крста која обухвата обезбеђивање личне заштитне опреме и пакете хране. **Лична заштитна опрема** подразумева заштитне наочаре, хигијенске рукавице, заштитне хируршке маске и заштитне - прегледне рукавице. Наведени артикли за личну заштиту опрему (ЛЗО) су за побољшање хигијенско-епидемиолошких мера приликом организовања акција добровољног давања крви и за побољшање хигијенско-епидемиолошких мера приликом реализације програма народне кухиње. За акције добровољног давања крви, лична заштитна опрема предвиђена је за одржавање хигијене простора (наочаре и гумене рукавице) и за заштиту запослених, волонтера, потенцијалних и давалаца крви као и чланова екипе овлашћене трансфузијске установе (хируршке маске и прегледне рукавице). За програм Народних кухиња: у циљу мера заштите лица која су укључена у део реализације који подразумева директан и свакодневни контакт са корисницима (дистрибуција припремљених obroка крајњим корисницима на дистрибутивним пунктовима), као и за одржавање хигијене простора у којем се припремају и/или дистрибуирају obroци предвиђена је одређена количина личне заштитне опреме. Заштитна опрема обезбеђена је за раднике на припреми и дистрибуцији припремљених obroка, као и сараднике и волонтере које прате и верификују реализацију (вођење евиденција на дистрибутивном пункту).

Уз поделу ЛЗО је спроведена и процена задовољства корисника о томе да ли су задовољни применом хигијенско-епидемиолошких мера при поменутиим активностима Црвеног крста, а сви испитаници су позитивно одговорили.

Током 2020. године Црвени крст Крагујевца присуствовао је на 13 радних састанака Градског и Округног штаба. Опрема за деловање у несрећама се и даље налази у кругу касарне „Милан Благојевић“, са чијим представницима Црвени крст има добру сарадњу, као и са Управом за одбрану Републике Србије – Одељењем у Крагујевцу, Одељењем за превентивну заштиту од елементарних непогода Града Крагујевца и са Савезом извиђача.

ИНФОРМАТИВНО-ПРОПАГАНДНА ДЕЛАТНОСТ

Сарадња Црвеног крста Крагујевац са средствима информисања је и током 2020. године била изузетно добра и коректна. Информације о активностима и услугама крагујевачког Црвеног крста су до наших суграђана долазиле путем извештаја националних телевизија, штампаних медија, радио станица, интернет портала и друштвених мрежа.

О активностима Црвеног крста у 2020. години извештавали су следећи електронски и писани медији: Радио-Телевизија Србије, Радио-Телевизија Војводине, Телевизија „О2“, Прва телевизија, Телевизија Н1, РТВ Крагујевац, Радио „Златоусти“, Радио „34“, Радио Београд, „Хуманитарни радио“, новинске агенције Танјуг и Пјермедија, „Политика“, „Новости“, „Крагујевачке новине“, , www.pokazivac.com, www.ritamgrada.rs, www.naslovi.net, www.glassumadije.rs, www.ikragujevac.com, www.nedeljnik.rs, www.kragujevaconline.rs, www.kragujevac.biz, www.rts.rs, www.rtv, www.pressek.rs, www.nezavisne.com, www.danas.rs, www.b92.net, www.021.rs, www.velikipark.com, www.kragujevacnanka.rs, www.kragujevacdanas.com, www.prviprvinaskali.com, www.vesti.rs, www.krstarica.com, www.beta.rs, www.blic.rs, informer.rs, www.kurir.rs, www.infopress.rs, <https://wannabemagazine.com/> веб-страница Градске управе Крагујевац, Министарства за рад, запошљавање и социјална питања, UN WOMEN, амбасада Велике Британије и партнерских организација.

У 2020. години је на локалним електронским медијима објављено око **160 телевизијских и радио прилога**, информација и саопштења о активностима Црвеног

крста Крагујевца (тачан број није могуће утврдити јер се прилози емитују и по више пута и у различитим терминима), **130 објава на порталима** и **7 писаних чланака** у домаћој штампи, а Црвени крст Крагујевац је организовао или учествовао на **8 конференција за штампу**.

Традиционално је медијску пажњу у Крагујевцу и у Србији, средином фебруара 2020. године, привукло обележавање 105. годишњице смрти др Елизабет Рос и долазак високих званичника у наш град, а као и до сада, за ову прилику је Црвени крст Крагујевца **издао часопис „У служби хуманости“** и направио изложбу фотографија свих жена из Аустралије, Канаде и Велике Британије које су несебично помагале нашем народу у најтежим тренуцима током Првог светског рата.

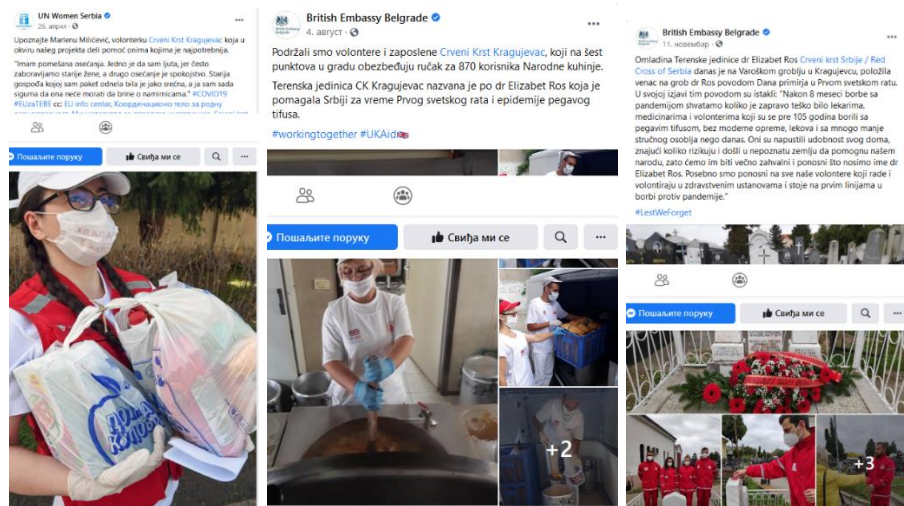
Велико интересовање медија, а преко њих и становника Крагујевца и Србије је постојало за Програм бриге о старијима – рад Кутка за квалитетније старење, рада Саветовалишта за неформалне неговатеље, програм „Народна кухиња“, за активности младих волонтера и добровољно давалаштво крви.

Током целе године медији су, континуирано, посебну пажњу посвећивали активностима које Црвени крст спроводи у борби против вируса корона.

О активностима волонтера Црвеног крста Крагујевац у борби против вируса корона на веб страницама и друштвеним мрежама извештавали су UN WOMEN и амбасада Велике Британије.

Велику пажњу медија привукле су активности у оквиру Саветовалишта за неформалне неговатеље зависних особа за прерасподелу неплаћеног рад, које је Црвени крст Крагујевац реализовао током 2020. године у сарадњи са удружењем „Снага пријатељства – Amity из Београда. У оквиру овог Саветовалишта изађена су упутства за неформалне неговатеље, како поступати са дементним особама. Такође, у сарадњи са удружењем Amity направљена су и три видео прилога о неформалним неговатељима, који су користили услуге Саветовалишта.

Након панел дискусије која је одржана поводом започињања пројекта Саветовалишта за неформалне неговатеље зависних особа за прерасподелу неплаћеног рада, на којој су учествовали стручњаци који раде на превенцији и заштити старијих особа, а долазе из локалне самоуправе, јавних установа социјалне и здравствене заштите и организација цивилног друштва из града Крагујевца, у просторијама Црвеног крста, одржана је конференција за новинаре, где су представљене препоруке, смернице и закључци, са панел дискусије о проблемима и изазовима у нези и збрињавању особа које болују од деменције, а са којима се суочавају њихове породице, установе и локална заједница и како их ублажити.

Како би мотивисали фирме и грађане, да дају свој допринос и помогну оне који су највише погођени новонасталом ситуацијом услед корона вируса, Црвени крст Крагујевац је организовао конференцију за новинаре где је представио донацију коју је уручила фирма „Трнава промет“.

Волонтери омладинске теренске јединице су у оквиру Недеље Црвеног крста направили спот „Keep clapping“, који су објавили на Instagram страници чији налог су отворили у Недељи Црвеног крста.

Секретар Црвеног крста, стручни сарадници и волонтери су током 2020. године гостовали у бројним емисијама, некада су поводи били - посебно важни догађаји, некада информисање становништва о редовним или традиционалним акцијама.

Секретар Невенка Богдановић је у току 2020. године, давала допринос раду Комисије за информисање Црвеног крста Србије чији је члан.

Поред **часописа** који је навршио осму годину издавања, важан резултат у области информативно-пропагандног рада Црвеног крста Крагујевац у 2020. години били су и **билтен** који Црвени крст Крагујевац урадио о активностима волонтера у међународном пројекту „Инклузија и новинарство“, који је реализован 2019. године, а због вируса корона није настављен у 2020. како је планирано.

Такође треба истаћи постојање и одржавање **интернет странице/сајта** крагујевачког Црвеног крста у оквиру ког се налази и део посвећен Кутку за квалитетније старење, чија су израда и редовно ажурирање допринос волонтера, а рад Црвеног крста Крагујевац је редовно промовисан и на друштвеним мрежама **Facebook** и **Instagram**. **Међутим**, због проблема који у овој години Црвени крста Крагујевац имао Facebook налогом, отворен је нов налог.

О овим и другим видовима промоције Црвеног крста Крагујевца, води се прецизна евиденција и архивирање објављених прилога, чланака и фотографија. Свој допринос Црвеном крсту, локални електронски медији дали су и у виду бесплатног емитовања спотова и џинглова за акције давања крви више пута и честитке волонтерима поводом „Недеље Црвеног крста“ и Светског дана добровољних даваоца крви.

Све школе су у годишњим извештајима о раду, штампаним на крају школске 2019/2020. године, објавиле извештаје о активностима и ангажовањима ученика у оквиру подружнице Црвеног крста.

Црвени крст Крагујевца је у овом извештајном периоду штампао: банере, рекламне блокове, кесе и торбе, лењире, распоред часова, налепнице, честитке, дипломе и захвалнице за учешћа у посебним програмима, као и разне едукативне материјале за програмске активности (power-point презентације, приручнике, лифлете, хемијске оловке и мајце).

Све активности Црвеног крста Крагујевац, реализоване су у складу са основним принципима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ МЕЂУНАРОДНОГ ПОКРЕТА ЦРВЕНОГ КРСТА И ЦРВЕНОГ ПОЛУМЕСЕЦА

ХУМАНОСТ

Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца, рођен у жељи да без дискриминације укаже помоћ рањеницима на бојном пољу, у свом међународном и националном виду настоји да спречи и ублажи патње у свим приликама. Његов циљ је да штити живот и здравље и да обезбеди поштовање људске личности. Он унапређује узајамно разумевање,

НЕПРИСТРАСНОСТ

Покрет не прави никакву разлику према народности, раси, верским убеђењима, класи или политичком мишљењу. Он настоји да ублажи страдања појединаца, руковођен само њиховим потребама дајући првенство најхитнијим случајевима несреће.

НЕУТРАЛНОСТ

Да би очувао поверење свих, Покрет се не опредељује у непријатељствима и не ангажује се у било које време у расправама политичке, расне, верске или идеолошке природе.

НЕЗАВИСНОСТ

Покрет је независан. Национална друштва, као помоћни органи хуманитарних служби својих влада и подвргнута законима у њиховим земљама, морају увек да сачувају своју аутономију која ће им омогућити да у свако доба делују у складу са принципима покрета.

ДОБРОВОЉНОСТ

То је добровољни покрет за помоћ који не покреће жеља за стицање користи.

ЈЕДИНСТВО

У једној земљи може постојати само једно друштво Црвеног крста или Црвеног полумесеца. Оно мора бити доступно свима и спроводити своју хуманитарну делатност на целој територији.

УНИВЕРЗАЛНОСТ

Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца, у коме сва друштва имају једнак статус и деле једнака права и дужности да се међусобно помажу, је универзалан.